

REPUBLIKA E SHQIPËRIË
BASHKIA MALLAKASTËR
KËSHILLI I BASHKISË

Nr. 3809 Prot.

Ballsh, më 22.07.2026

VENDIM

Nr. 39 Datë 22.07.2026

PËR

**MIRATIMIN E PLANIT VENDOR TË MENAXHIMIT TË INTEGRUAR TË
MBETJEVE NË BASHKINË MALLAKASTËR 2026-2031**

Mbështetur në ligjin nr. 139/2015 „Për vetëqeverisjen vendore”, Ligjin nr. 10463, datë 22/09/2011 „Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve”, Ligjin nr. 10431/2011 „Për Mbrojtjen e Mjedisit”, i ndryshuar, Ligjin nr. 107/2014, „Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”, i ndryshuar, VKM nr. 418/2020, „Për Miratimin e Dokumentit të Politikave Strategjike dhe të Planit Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve, 2020–2035”, VKM nr.418, datë 25.06.2014 „Për grumbullimin e diferencuar të mbetjeve në burim”, VKM nr.608, datë 17.09.2014, „Për masat e nevojshme për grumbullimin dhe trajtimin e mbetjeve bio si dhe kriteret dhe afatet për pakësimin e tyre”, VKM nr.319, datë 31.05.2018, „Për miratimin e masave për kostot e menaxhimit të integruar të mbetjeve”, VKM nr. 402 datë 30.06.2021 „Për miratimin e Katalogut të Mbetjeve”, VKM nr. 957 datë 19.12.2012 „Për mbetjet nga pajisjet elektrike dhe elektronike”, VKM nr. 452, datë 11.07.2012, ndryshuar me VKM nr. 389, datë 27.6.2018, „Për disa ndryshime dhe shtesa në Vendimin nr. 452, datë 11.07.2012 të Këshillit të Ministrave”, VKM nr. 575 datë 24.06.2015 „Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e mbetjeve inerte”, si dhe të urdhrit nr. 193, datë 12.05.2026 „Për ngritjen e grupit të punës për hartimin e Planit Vendor për të Menaxhimit të Mbetjeve në Bashkinë Mallakastër”,

VENDOSI:

1. Miratimin e Planit Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve në Bashkinë Mallakastër 2026-2031, sipas dokumentit bashkëlidhur, pjesë përbërëse e këtij projekt-vendimi.
2. Për zbatimin e këtij vendimi ngarkohet Drejtoria Ekonomike dhe e Çështjeve Sociale, Ndërmarrja e Shërbimeve Publike, si dhe çdo strukturë tjetër e angazhuar në administrimin e infrastrukturës dhe shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve
3. Ky vendim shoqërohet me relacion shpjegues.
Ky vendim hyn në fuqi 10 (dhjetë) ditë pas shpalljes.

KRYETAR

Nexhmi Sula

**Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar
të Mbetjeve
Bashkia Mallakaster**

2026-2031

Tabela e permbajtjes

Fjala e Kryetarit të Bashkisë	Error! Bookmark not defined.
Lista e Shkurtimeve	5
Hyrje	6
1.Konteksti Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve (MIM)	8
1.1. Vështrim i përgjithshëm mbi menaxhimin e integruar të mbetjeve.....	8
1.1.1.Kuadri ligjor dhe institucional për menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri.....	9
1.1.2.Kuadri Institucional për Menaxhimin e Mbetjeve	10
1.1.3. Institucionet përgjegjëse për menaxhimin e mbetjeve	11
1.1.5. Niveli Vendor.....	12
2.Baza institucionale për hartimin e Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të Bashkisë Mallakastër.....	20
2.1.Urdhri i Kryetarit të Bashkisë dhe organizimi i procesit.....	20
3.Konteksti vendor për menaxhimin e mbetjeve të ngurta	25
3.1 Profili zhvillimor i Bashkisë Mallakastër	25
3.1.1 Popullsia dhe tendencat demografike	26
3.1.2 Zhvillimi ekonomik.....	32
3.1.3 Infrastruktura dhe shërbimet publike.....	32
3.1.4 Mjedisë dhe burimet natyrore.....	32
3.1.5. Sfidat kryesore për menaxhimin e mbetjeve	32
3.1.6. Mbulimi i territorit me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve	34
5.Analiza SWOT e Sistemit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve.....	43
6.Analiza e Riskut dhe Plani i Menaxhimit të Riskut.....	44
7.Plan i Menaxhimit të Riskut	46
8.Masat Kryesore të Menaxhimit të Riskut.....	48
10.Analiza e Alternativave dhe Përzgjedhja e Skenarit Optimal	49
11. Vazhdimi i Situatës Aktuale	50
12. Strategjia e Qëndrueshmërisë Financiare.....	53
12.1.2Përmirësimi i Mbulimit të Kostove	55
13.Matrica e Monitorimit dhe Vlerësimit të Performancës (KPI).....	56

15. Planifikimi i Fushatave të Ndërgjegjësimit dhe Informimit të Komunitetit	61
16. PROGRAMI I INVESTIMEVE 2026–2031 – BASHKIA MALLAKASTËR.....	63
16.1.3. Menaxhimi i zonave problematike (hotspotëve)	65
16.1.4. Zhvillimi i sistemit të riciklimit	65
17. Konkluzione Strategjike	67
18. PROGRAMI I INVESTIMEVE 2026–2031	68
19. PLANI I VEPRIMIT 2026–2031	71

Figura & Tabela

Table 1 Objektivat e Planit Kombëtar të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve (MIM) të përdorura si referencë për Bashkinë Mallakastër.....	14
Table 2. Popullsia sipas njësive administrative(Censusi2023).....	27
Table 3.Treguesit kryesor demografike Bashkisë Mallakastër	27
Table 4. Numri i Familjeve	28
Table 5. Shkalla e Urbanizimit.....	28
Table 6. Gjenerimi i Mbetjeve	29
Table 7 Struktura e Popullsisë	29
Table 8 Mbulimi i sipërfaqes së Bashkisë me shërbimin e menaxhimit të Mbetjeve	35
Table 9. Treguesi Kryesor të sistemit të menaxhimit të mbetjeve	36
Table 10. Baza Ligjore dhe Dokumenti Referencë	37
Table 11. Tarifat familjare për shërbimet mjedisore 2026.....	38
Table 12. Të ardhurat nga tarifat.....	39
Table 13. Analiza e kostos së shërbimit dhe mbulimit financiar	40
Table 14. Të ardhurat dhe kostot e planifikuara.....	40
Table 15. të ardhura nga tarifat dhe niveli i mbulimit.....	40
Table 16.Bilanci Financiar i Shërbimit.....	41
Table 17. Kostoja e Shërbimit për ton mbetje	41
Table 18.Projeksioni i Mbetjeve dhe Kostove	42
Table 19. Analiza SWOT.....	43
Table 20. Analiza SWOT.....	43
Table 21. Matrica e Riskut.....	44
Table 22. Identifikimi i Riskut	45
Table 23.Rreziqet Operacionale	45
Table 24. Rreziqet Institucionale.....	45
Table 25.Rreziqet Sociale	46
Table 26.Rreziqet Mjedisore	46

Table 27. Objektat kryesor te realizimit te planit deri 2031	61
Table 28. Programi i Investimeve 2026-2031	68
Table 29. Indikatoret e Performances	69
Table 30. Programi i Investimeve sipas Viteve	70
Figure 1. Rregullsia e sherbimit te grumbullimit te mbetjeve	22
Figure 2. Kenaqesia me sherbimin e pastrimit	22
Figure 3. Mungesa e koshave	23
Figure 4. Gatishmeria per ndarjen e mbetjeve	23
Figure 5. Problemet kryesore te menaxhimit te mbetjeve	24
Figure 6. Projeksioni i Popullsise se Bashkise Mallakaster	29
Figure 7 Projeksioni i Mbetjeve Bashkiake 2026-2031	30
Figure 8 Përbërja e mbetjeve Bashkiake	30
Figure 9 Objektivat e Riciklimit	31
Figure 10. Reduktimi i depozitimit	31
Figure 11. Mbulimi i sipërfaqes së Bashkisë me Shërbimin e Menaxhimit të Mbetjeve	35

Lista e Shkurtimeve

Shkurtimi	Emërtimi i plotë
AKM	Agjencia Kombëtare e Mjedisit
DIIP	Drejtoria e Infrastrukturës dhe Investimeve Publike
IRM	Impiant për Rikuperimin e Materialeve
ITUP	Impiant për Trajtimin e Ujërave të Përdorura
KE	Komisioni Evropian
KKT	Kritere Kyçe të Treguesve
MIM	Menaxhimi i Integruar i Mbetjeve
NSHP	Ndërmarrja e Shërbimeve Publike
PRMM	Plani Rajonal i Menaxhimit të Mbetjeve
PVMIM	Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve
ZMM	Zonë e Menaxhimit të Mbetjeve

Hyrje

Nevoja për hartimin e Planit Lokal të Menaxhimit të Mbetjeve

Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve (PVMIM) 2026–2031 për Bashkinë Mallakastër është hartuar për të krijuar një kornizë strategjike dhe operacionale për organizimin, zhvillimin dhe përmirësimin e sistemit vendor të menaxhimit të mbetjeve. Dokumenti synon të mbështesë mbrojtjen e mjedisit, përmirësimin e shërbimeve publike dhe nxitjen e parimeve të ekonomisë qarkulluese, duke promovuar përdorimin efikas të burimeve dhe reduktimin e ndikimeve negative në mjedis.

Plani është hartuar në përputhje me kuadrin ligjor të Republikës së Shqipërisë, në veçanti me Ligjin nr. 10463, datë 22.09.2011, “Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve”, të ndryshuar, (2013 dhe 2022) dhe ligji nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore” duke zbërthyer në nivel vendor kërkesat dhe standardet kombëtare në menaxhimin e mbetjeve si dhe me dokumentet strategjike kombëtare në fushën e menaxhimit të mbetjeve. Ai mbështetet në parimet e zhvillimit të qëndrueshëm dhe të hierarkisë së menaxhimit të mbetjeve, sipas së cilës prioritet i jepet parandalimit, ripërdorimit, riciklimit dhe rikuperimit të materialeve përpara depozitimit përfundimtar.

PVMIM përcakton objektivat, masat, programet dhe investimet e nevojshme për menaxhimin e mbetjeve të ngurta të gjeneruara në territorin e Bashkisë Mallakastër gjatë periudhës 2026–2031.

Objekt i këtij plani janë të gjitha shërbimet që lidhen me menaxhimin e mbetjeve dhe që janë në përgjegjësi të Bashkisë Mallakastër, përfshirë pastrimin e hapësirave publike, grumbullimin, transportimin, trajtimin dhe depozitimin e mbetjeve të krijuara në territorin e saj administrativ.

Qëllimi i Planit është të optimizojë koston e shërbimit, duke synuar njëkohësisht futjen e një shërbimi më bashkëkohor dhe më miqësor me mjedisin. Plani hartohet sipas një metodologjie lehtësisht të monitorueshme, duke përcaktuar dhe nevojat për një ndërmarrje të mirëfilltë shërbimi, e cila mundet të zbatohet sa më me përpikmëri kërkesat e Planit.

Më konkretisht, Plani orientohet në:

- Arritjen e përputhshmërisë dhe zbërthimit të kërkesave të Dokumentit të Politikave Strategjike dhe Planin Kombëtar të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve (2020 - 2035)¹ dhe objektivat e tij, duke kontribuar në zbatimin e politikave kombëtare dhe arritjen e objektivave kombëtare në fushën e mbetjeve;
- Përcaktimin e opsioneve të menaxhimit të integruar të mbetjeve në zbatim të hierarkisë së menaxhimit të mbetjeve (parandalim, ripërdorim, riciklim, përfitim

¹ https://turizmi.gov.al/ep-content/uploads/2020/07/Dokumenti-i-Politikave-Strategjike_AL.pdf

energjie dhe trajtim përfundimtar). Plani identifikon mënyrat dhe teknologjitë e duhura për arritjen e standardit më të lartë të menaxhimit;

- Krjimin e instrumenteve institucionale, organizative dhe rregullatore nëpërmjet formësimit të një kuadri institucional, organizativ dhe rregullator efikas dhe rekomandon masat për përmirësimin e elementeve përbërës të tij drejt përputhshmërisë me standardet më të mira të menaxhimit të mbetjeve;
- Përcaktimin e nevojave financiare për investime, sipas skemave të propozuara dhe objektivave në të gjitha fazat e zbatimit të planit dhe veçanërisht për ngritjen e skemave të reja të grumbullimit të veçuar të mbetjeve;
- Krjimin e mundësive/klimës së favorshme për sigurimin e fondeve nga burime të tjera si ato qeveritare dhe fonde nga institucione ndërkombëtare.

Plani përcakton mënyrën e organizimit dhe funksionimit të sistemit të integruar të menaxhimit të mbetjeve bashkiake, duke përfshirë mbetjet urbane, mbetjet bio, mbetjet nga ndërtimet dhe prishjet, mbetjet nga pajisjet elektrike dhe elektronike (ËEEE), si dhe mbetjet e riciklueshme që mund të grumbullohen në mënyrë të diferencuar.

Territori i mbuluar nga plani përfshin të gjitha njësitë administrative të Bashkisë Mallakastër: Ballsh, Dukas, Greshicë, Aranitas, Hekal, Ngraçan, Kutë, Fratar dhe Selitë.

Parashikimi i sasive të mbetjeve dhe planifikimi i nevojave për shërbime dhe investime mbështetet në të dhënat demografike dhe tendencat e zhvillimit të popullsisë. Për këtë qëllim janë përdorur metodologjitë dhe referencat e përcaktuara në Studimin Sektorial për Kërkesën për Investime në Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të Ngurta në Shqipëri, miratuar me Vendimin e KKT-së nr. 1, datë 13.01.2020.

Bazuar në të dhënat e disponueshme dhe studimet kombëtare të përbërjes së mbetjeve, mbetjet organike përfaqësojnë fraksionin kryesor të mbetjeve komunale, me mbi 45% të totalit. Mbetjet e riciklueshme, të përbëra kryesisht nga letra, plastika, qelqi dhe metalet, përbëjnë rreth 30%, ndërsa pjesa e mbetur përbëhet nga mbetje të përziera dhe fraksione të tjera të pa riciklueshme.

Përgjegjësia për planifikimin, financimin, organizimin, zbatimin dhe monitorimin e sistemit të menaxhimit të mbetjeve ushtrohet nga Bashkia Mallakastër përmes strukturave të saj përgjegjëse, përfshirë Drejtorinë e Infrastrukturës dhe Investimeve Publike (DIIP), Ndërmarrjen e Shërbimeve Publike (NSHP) dhe strukturat e tjera të angazhuara në administrimin e infrastrukturës dhe shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve.

Në fazën e parë të Planit u themelua grupi i punës me përfaqësues nga stafi i bashkisë. Ata ishin pjesë e zhvillimit të Planit që në fillimet e tij duke rishikuar dhe përzgjedhur opsionet që janë ekonomikisht të mundshme me buxhetin që ka në dispozicion bashkia, duke patur parasysh mbrojtjen më të mirë mjedisore me ndikimet më të ulta në shëndet dhe në përputhje me politikat dhe legjislacionin mjedisor në fuqi. Çdo etapë e këtij plani, duke përfshirë prioritetet e bashkisë, vizionin, objektivat, opsionet, investimet dhe afatet kohore u diskutuan dhe u ranë dakord gjatë takimeve të grupit të punës

1.Konteksti Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve (MIM)

1.1.Vështrim i përgjithshëm mbi menaxhimin e integruar të mbetjeve

Plani Kombëtar Sektorial për Menaxhimin e Mbetjeve të Ngurta 2019–2032, i miratuar me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr. 1 datë 13.01.2020, është një instrument planifikues i nivelit të dytë për menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri. Meqë disa elementë të sistemit të menaxhimit të mbetjeve kërkojnë zgjidhje në shkallë të gjerë në mënyrë që funksionimi të kryhet me efikasitet kostoje dhe shumica e bashkive në Shqipëri janë të vogla për të siguruar funksionimin efikas të impianteve të mëdha, kërkohet bashkëpunimi ndërmjet bashkive, përkatësisht procesi i ashtuquajtur “rajonalizim” ose ndarja në Zona të Menaxhimit të Mbetjeve. Plani Sektorial përcakton kufijtë paraprakë të Zonave të Menaxhimit të Mbetjeve dhe paraqet kuadrin e planifikimit për investime në infrastrukturën e MMN në secilën ZMM.

Procesi i integritetit evropian përbën një nga shtysat kryesore për përmirësimin e performancës mjedisore në Shqipëri. Në kuadër të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit dhe detyrimeve që rrjedhin nga përafrimi me legjislacionin e Bashkimit Evropian, vendi ka ndërmarrë reforma të rëndësishme në sektorin e menaxhimit të mbetjeve. Progresi në këtë fushë monitorohet periodikisht nga Komisioni Evropian nëpërmjet raporteve të progresit, veçanërisht në kuadër të Kapitullit 27 “Mjedisi dhe Ndryshimet Klimatike”.

Menaxhimi i integruar i mbetjeve përbën një prioritet kombëtar, me qëllim mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit publik, rritjen e efikasitetit në përdorimin e burimeve natyrore dhe promovimin e parimeve të ekonomisë qarkulluese. Politikat kombëtare synojnë reduktimin e gjenerimit të mbetjeve, rritjen e ripërdorimit dhe riciklimit, rikuperimin e materialeve dhe minimizimin e depozitimit përfundimtar.

Gjatë viteve të fundit janë shënuar përmirësime në organizimin e shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve dhe në zgjerimin e mbulimit me shërbim, megjithatë sektori vazhdon të përballë me sfida që lidhen me cilësinë e shërbimit, infrastrukturën ekzistuese, menaxhimin e mbetjeve në zonat rurale, si dhe me nivelin e riciklimit dhe rikuperimit të materialeve.

Në nivel kombëtar, mbetjet komunale depozitohen kryesisht në landfille dhe impiante të miratuara, ndërsa në disa zona vazhdojnë të evidentohen raste të depozitimit të pakontrolluar të mbetjeve, të cilat paraqesin rrezik për mjedisin, ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore, biodiversitetin dhe shëndetin e popullatës. Shërbimi i grumbullimit dhe transportit të mbetjeve realizohet nga njësitë e vetëqeverisjes vendore, nëpërmjet ndërmarrjeve publike ose operatorëve privatë të kontraktuar. Megjithatë, nevojat për investime në infrastrukturë, pajisje, mjete transporti dhe sisteme monitorimi mbeten të konsiderueshme, veçanërisht në bashkitë me karakter rural. Zhvillimi i skemave të grumbullimit të diferencuar, riciklimit dhe kompostimit përfaqëson një nga drejtimit kryesore të politikave kombëtare. Përparësi i jepet ndarjes në burim të mbetjeve,

reduktimit të fraksionit organik që depozitohet në landfill, si dhe rritjes së përfshirjes së qytetarëve dhe sektorit privat në zbatimin e parimeve të ekonomisë qarkulluese.

Në këtë kontekst, njësitë e vetëqeverisjes vendore kanë një rol kyç në planifikimin, organizimin dhe zbatimin e sistemeve të qëndrueshme të menaxhimit të mbetjeve. Planet vendore të menaxhimit të integruar të mbetjeve përbëjnë instrumentin kryesor për përcaktimin e objektivave, masave dhe investimeve të nevojshme për përmirësimin e performancës së sektorit në nivel lokal dhe për përmbushjen e objektivave kombëtare dhe evropiane.

Në kuadër të politikave të Bashkimit Evropian për ekonominë qarkulluese, Shqipëria është e angazhuar të përafrojë gradualisht legjislacionin dhe praktikën e saj me Paketën e Ekonomisë Qarkulluese të BE-së. Këto politika synojnë kalimin nga një model linear i menaxhimit të mbetjeve drejt një modeli ku prioritet kanë parandalimi i gjenerimit të mbetjeve, ripërdorimi, riciklimi dhe rikuperimi i burimeve. Zbatimi i këtyre parimeve kërkon forcim të infrastrukturës, përmirësim të sistemeve të ndarjes në burim, rritje të përgjegjësisë së prodhuesit dhe konsumatorit, si dhe rritje të ndërgjegjësimit publik në të gjitha nivelet e shoqërisë.

Në bazë të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit, neni 108 "Mjedisi", Republika e Shqipërisë është angazhuar të forcojë bashkëpunimin me Bashkimin Evropian në fushën e mbrojtjes së mjedisit dhe në luftën kundër degradimit mjedisor, me synim promovimin e zhvillimit të qëndrueshëm.

Procesi i përafrimit të legjislacionit shqiptar me acquis të Bashkimit Evropian realizohet në përputhje me Planin Kombëtar për Integrimin Evropian, ku Ministria e Turizmit dhe Mjedisit kontribuon në mënyrë të veçantë për Kapitullin 27 "Mjedisi dhe Ndryshimet Klimatike". Në këtë kuadër, kuadri ligjor shqiptar në fushën e mjedisit dhe menaxhimit të mbetjeve është përmirësuar në mënyrë të vazhdueshme përmes transpozimit të direktivave të BE-së dhe forcimit të mekanizmave institucionalë të zbatimit dhe monitorimit.

1.1.1. Kuadri ligjor dhe institucional për menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri

1. **Ligji nr. 10463, datë 22.09.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve"**, i ndryshuar me ligjet nr. 32/2013, nr. 156/2013 dhe nr. 28/2022. Ky është ligji bazë që rregullon menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri dhe përcakton detyrimet e njësive të vetëqeverisjes vendore për grumbullimin, transportin, trajtimin dhe depozitimin e mbetjeve.
2. **Ligji nr. 10431, datë 09.06.2011 "Për Mbrojtjen e Mjedisit"**, i ndryshuar, i cili përcakton parimet e përgjithshme të mbrojtjes së mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm.
3. **Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 418, datë 27.05.2020 "Për miratimin e Dokumentit të Politikave Strategjike dhe Planit Kombëtar për Menaxhimin e**

Integruar të Mbetjeve", që përcakton objektivat kombëtare dhe masat për menaxhimin e mbetjeve në nivel kombëtar.

4. **Ligji nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore"**, i cili përcakton menaxhimin e mbetjeve urbane si funksion të bashkive.
5. **Ligji nr. 162/2014 "Për Mbrojtjen e Cilësisë së Ajrit në Mjedis"**, në aspektin e ndikimit të aktiviteteve të trajtimit të mbetjeve.
6. **Vendimi nr. 177, datë 06.03.2012 "Për Ambalazhet dhe Mbetjet e Tyre"**, i ndryshuar, që rregullon menaxhimin e mbetjeve të ambalazheve.
7. Legjislacioni për rryma të veçanta mbetjesh (mbetje elektrike dhe elektronike, bateri, akumulatorë, vavra të përdorur, automjete jashtë përdorimit etj.), i miratuar në zbatim të Ligjit nr. 10463/2011.

Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve i Bashkisë Mallakastër është hartuar në përputhje me legjislacionin shqiptar në fuqi, veçanërisht me Ligjin nr. 10463, datë 22.09.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", të ndryshuar, Ligjin nr. 10431, datë 09.06.2011 "Për Mbrojtjen e Mjedisit", Ligjin nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore", si dhe me Dokumentin e Politikave Strategjike dhe Planin Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve, miratuar me VKM nr. 418, datë 27.05.2020. Plani mbështetet gjithashtu në aktet nënligjore që rregullojnë menaxhimin e rrymave specifike të mbetjeve dhe në standardet e Bashkimit Evropian në fushën e ekonomisë qarkulluese dhe mbrojtjes së mjedisit.

1.1.2. Kuadri Institucional për Menaxhimin e Mbetjeve

Përgjegjësitë për menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri ndahen ndërmjet nivelit qendror dhe atij vendor, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe dokumentet strategjike kombëtare në fushën e menaxhimit të integruar të mbetjeve.

Këto përgjegjësi përcaktohen kryesisht nga Ligji nr. 10463, datë 22.09.2011, "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", i ndryshuar, si dhe nga Dokumenti i Politikave Strategjike dhe Plani Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve. Ky kuadër ligjor përcakton rolet dhe funksionet e institucioneve përgjegjëse në nivel kombëtar, rajonal dhe vendor.

Në nivel qendror, institucioni përgjegjës për hartimin e politikave dhe monitorimin e zbatimit të legjislacionit në fushën e mbetjeve është Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, në bashkëpunim me institucionet dhe agjencitë e saj të varësisë. Gjithashtu, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë luan një rol të rëndësishëm në planifikimin dhe zhvillimin e infrastrukturës së nevojshme për menaxhimin e mbetjeve.

Në zbatim të legjislacionit përkatës, Agjencia Kombëtare e Ujësjiellës-Kanalizimeve dhe Infrastrukturës së Mbetjeve (AKUKIM) ushtron funksione të rëndësishme në planifikimin, koordinimin dhe mbështetjen e investimeve në sektorin e menaxhimit të mbetjeve, në bashkëpunim me njësitë e vetëqeverisjes vendore.

Në nivel vendor, bashkitë janë autoritetet përgjegjëse për organizimin dhe ofrimin e shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve urbane, duke përfshirë grumbullimin, transportin, trajtimin dhe depozitimin e mbetjeve, si dhe hartimin dhe zbatimin e planeve vendore për menaxhimin e integruar të mbetjeve në territorin e tyre administrativ.

Në këtë kuadër, Bashkia Mallakastër mban përgjegjësinë kryesore për organizimin dhe përmirësimin e sistemit vendor të menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me objektivat kombëtare dhe standardet e Bashkimit Evropian për mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm.

1.1.3. Institucionet përgjegjëse për menaxhimin e mbetjeve

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit (MTM) ka rolin drejtues në hartimin e kuadrit ligjor, politikave dhe strategjive kombëtare për menaxhimin e të gjitha llojeve të mbetjeve në Republikën e Shqipërisë. Gjithashtu, ajo ushtron përgjegjësi të drejtpërdrejtë për mbikëqyrjen dhe administrimin e mbetjeve të rrezikshme, si dhe për koordinimin e politikave kombëtare në këtë sektor.

MTM është institucioni kryesor përgjegjës për hartimin, zbatimin dhe monitorimin e Strategjisë Kombëtare dhe Planit Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve. Në ushtrimin e këtyre funksioneve, ministria bashkëpunon me institucionet e varësisë së saj, ndër të cilat Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM) dhe Inspektorati Shtetëror i Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit, të cilat luajnë rol të rëndësishëm në monitorimin e gjendjes mjedisore, kontrollin e zbatimit të legjislacionit dhe raportimin e treguesve të menaxhimit të mbetjeve.

Në zbatim të Ligjit nr. 10463, datë 22.09.2011, "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", të ndryshuar, përgjegjësi specifike në fushën e menaxhimit të mbetjeve u ngarkohen edhe institucioneve të tjera qendrore. Ministria përgjegjëse për financat, ministria përgjegjëse për bujqësinë dhe ministria përgjegjëse për shëndetësinë kontribuojnë në hartimin dhe zbatimin e akteve nënligjore, politikave sektoriale dhe mekanizmave të kontrollit që lidhen me administrimin e kategorive të veçanta të mbetjeve sipas fushave të tyre të përgjegjësisë.

Ky koordinim ndërinstitucional synon të sigurojë një sistem të integruar, efikas dhe të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me standardet kombëtare dhe kërkesat e Bashkimit Evropian për mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit publik.

1.1.4. Niveli Rajonal

Këshillat e qarqeve përbëjnë nivelin e dytë të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë. Megjithatë nuk kanë përgjegjësi të drejtpërdrejta për ofrimin e shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve në nivel vendor, ato luajnë një rol të rëndësishëm në planifikimin dhe koordinimin rajonal të këtij sektori.

Në përputhje me Ligjin nr. 10463, datë 22.09.2011, "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", të ndryshuar, këshillat e qarqeve janë përgjegjës për hartimin dhe miratimin e Planeve Rajonale të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve, duke siguruar harmonizimin e tyre me politikat dhe objektivat kombëtare në fushën e menaxhimit të mbetjeve.

Këshillat e qarqeve kanë gjithashtu detyrimin të monitorojnë zbatimin e planeve rajonale dhe të raportojnë periodikisht pranë Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit mbi progresin e realizimit të tyre. Këto plane synojnë koordinimin ndërmjet bashkive të një qarku dhe identifikimin e zgjidhjeve të përbashkëta për trajtimin e mbetjeve në nivel rajonal.

Gjatë viteve të fundit, roli i këshillave të qarqeve në sektorin e menaxhimit të mbetjeve ka pësuar ndryshime në funksion të reformave të qeverisjes vendore dhe zhvillimit të politikave kombëtare të mjedisit. Dokumentet strategjike kombëtare rekomandojnë një rol më të fokusuar të qarqeve në planifikimin rajonal, koordinimin ndërvendor dhe mbështetjen e studimeve të fizibilitetit për investime të përbashkëta në infrastrukturën e menaxhimit të mbetjeve.

Në këtë kuadër, bashkëpunimi ndërmjet Bashkisë Mallakastër, institucioneve rajonale dhe autoriteteve qendrore mbetet një element i rëndësishëm për arritjen e objektivave të menaxhimit të qëndrueshëm të mbetjeve dhe përmbushjen e standardeve kombëtare dhe evropiane në mbrojtjen e mjedisit.

Mund ta formulosh këtë seksion në mënyrë më profesionale për Planin Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve të Bashkisë Mallakastër:

1.1.5. Niveli Vendor

Në nivel vendor, përgjegjësitë për menaxhimin e mbetjeve përcaktohen kryesisht nga Ligji nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore" dhe Ligji nr. 10463, datë 22.09.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", i ndryshuar.

Sipas Ligjit nr. 139/2015, menaxhimi i mbetjeve urbane përbën një funksion ekskluziv të bashkive, duke përfshirë organizimin dhe ofrimin e shërbimeve të grumbullimit, transportimit, trajtimit dhe depozitimit të mbetjeve të krijuara brenda territorit të tyre administrativ. Bashkitë kanë të drejtën dhe përgjegjësinë të përcaktojnë mënyrën e organizimit të këtyre shërbimeve, në përputhje me nevojat dhe kushtet lokale, si dhe të bashkëpunojnë me njësi të tjera të vetëqeverisjes vendore për realizimin e funksioneve të përbashkëta në fushën e menaxhimit të mbetjeve.

Në zbatim të legjislacionit në fuqi, bashkitë janë përgjegjëse për:

- Hartimin dhe miratimin e Planeve Vendore të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve;
- Organizimin e shërbimit të grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve urbane;
- Nxitjen dhe zbatimin e sistemeve të grumbullimit të diferencuar dhe riciklimit;

- Ndërtimin, administrimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës së nevojshme për trajtimin e mbetjeve;
- Përcaktimin dhe administrimin e tarifave për shërbimin e pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve;
- Informimin dhe ndërgjegjësimin e qytetarëve për reduktimin, ripërdorimin dhe riciklimin e mbetjeve;
- Monitorimin e zbatimit të standardeve mjedisore dhe sanitare në procesin e menaxhimit të mbetjeve.

Bashkia Mallakastër ushtron këto përgjegjësi nëpërmjet strukturave të saj administrative dhe ndërmarrjeve përgjegjëse për shërbimet publike, duke synuar ofrimin e një sistemi të qëndrueshëm dhe efikas të menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me objektivat kombëtare dhe standardet e Bashkimit Evropian në fushën e mbrojtjes së mjedisit.

Përmes këtij Plani Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve 2026–2031, Bashkia Mallakastër synon të përmirësojë cilësinë e shërbimeve të pastrimit, të rrisë shkallën e riciklimit dhe të reduktojë ndikimin negativ të mbetjeve në mjedis dhe shëndetin publik, duke kontribuar në zhvillimin e qëndrueshëm të territorit dhe mirëqenien e komunitetit lokal.

1.1.6. Strategjia dhe Plani Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve

Menaxhimi i mbetjeve të ngurta bashkiake në Shqipëri udhëhiqet nga objektivat dhe afatet e përcaktuara në legjislacionin kombëtar dhe direktivat e Bashkimit Evropian, si dhe nga Strategjia dhe Plani Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2020–2035. Ky dokument është hartuar nën drejtimin e Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit dhe është miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 418, datë 27.05.2020.

Strategjia synon të ofrojë zgjidhje të qëndrueshme dhe praktike për:

- adresimin e problematikave ekzistuese në sistemin e menaxhimit të mbetjeve;
- zbatimin efektiv të kuadrit ligjor në fuqi;
- përmbushjen e detyrimeve që rrjedhin nga legjislacioni i BE-së, përfshirë objektivat e Paketës për Ekonominë Qarkulluese.

Objektivat kryesore të strategjisë përfshijnë:

1. Përmirësimin e menaxhimit të mbetjeve në përputhje me parimet e hierarkisë së mbetjeve dhe kërkesat ligjore;
2. Harmonizimin dhe forcimin e kuadrit ligjor për menaxhimin e mbetjeve;
3. Sigurimin e financimit të qëndrueshëm për sektorin e menaxhimit të mbetjeve;
4. Rritjen e kapaciteteve njerëzore, ndërgjegjësimin publik dhe pjesëmarrjes së komunitetit;
5. Forcimin e instrumenteve ligjore, institucionale dhe financiare, veçanërisht për menaxhimin e mbetjeve të rrezikshme.

Strategjia Kombëtare e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve parashikon organizimin e sistemit në bazë të Zonave të Menaxhimit të Mbetjeve (ZMM). Një Zonë e Menaxhimit të Mbetjeve përkufizohet si një territor që përfshin një ose më shumë njësi të vetëqeverisjes vendore me karakteristika të ngjashme gjeografike dhe një rrjet të lidhur transporti, i cili mundëson grumbullimin dhe transportimin efikas të mbetjeve drejt impianteve të trajtimit, rikuperimit dhe asgjësimit përfundimtar.

Në strategji përcaktohen gjithashtu standardet minimale dhe prioritetet kryesore për menaxhimin e mbetjeve bashkiake:

- arritja e mbulimit 100% të shërbimit të grumbullimit të mbetjeve në zonat urbane
- depozitimi i mbetjeve vetëm në venddepozitime të autorizuar dhe të kontrolluara
- arritja e mbulimit 90% të shërbimit në zonat rurale
- zhvillimi i skemave të ndarjes në burim dhe riciklimit të mbetjeve .

Objektiva (të përzgjedhura) Planit Kombëtar i MIM 2026	2026	2031	2031
Mbulimi me shërbim grumbullimi (i popullsisë)	80%	90%	95%
Niveli i grumbullimit (i mbetjeve të gjeneruara)	70%	90%	95%
Mbulimi me shërbim të MIM (total) (në zonat urbane)	30% -35%	60%- 70%	80% -100%
% e sasisë së mbetjeve (për cdo fraksion) që shkojnë për riciklim / sasia totale e mbetjeve që gjenerohet	20%	30%	40%
Sasia e reduktuar e mbetjeve të biodegradueshme (krahasuar me 2024)	75%	55%	35%
% e sasisë së mbetjeve depozituar në vendgrumbullim / sasinë totale të mbetjeve të grumbulluara	50%	30%	10%
Rehabilitimi dhe mbyllje e venddepozitimeve	1		

Table 1 Objektivat e Planit Kombëtar të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve (MIM) të përdorura si referencë për Bashkinë Mallakastër

Në vijim, strategjia përcakton edhe objektiva të tjera sektoriale që lidhen me përmirësimin e performancës së sistemit të menaxhimit të mbetjeve dhe rritjen e efikasitetit të rikuperimit të burimeve.

Parimet bazë të menaxhimit të mbetjeve

Parimet bazë të menaxhimit të mbetjeve përcaktohen nga Direktiva Kuadër e BE-së për Mbetjet 2008/98/EC, e transpozuar në legjislacionin shqiptar nëpërmjet Ligjit nr. 10463, datë 22.09.2011, “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, të ndryshuar, si dhe Ligjit nr. 10431, datë 09.06.2011, “Për mbrojtjen e mjedisit”.

Këto parime përbëjnë bazën e politikave dhe praktikave të menaxhimit të mbetjeve në Republikën e Shqipërisë dhe synojnë mbrojtjen e mjedisit, shëndetit të njeriut dhe kalimin drejt ekonomisë qarkulluese.

1. Hierarkia e mbetjeve përbën parimin kryesor të menaxhimit të tyre dhe përcakton renditjen e opsioneve të trajtimit sipas ndikimit më të ulët në mjedis dhe shëndetin e

njeriut. Përparësi i jepet parandalimit të gjenerimit të mbetjeve, më pas ripërdorimit, riciklimit, rikuperimit dhe në fund depozitimit përfundimtar.

2. Parimi "ndotësi pagan" Kostot e ndotjes dhe të menaxhimit të mbetjeve duhet të përballohen nga ndotësi ose nga subjektet përgjegjëse për gjenerimin e tyre, duke nxitur përgjegjshmërinë dhe reduktimin e ndikimeve mjedisore.

3. Përgjegjësia e zgjeruar e prodhuesit Prodhuesit dhe importuesit mbajnë përgjegjësi për produktet gjatë gjithë ciklit të jetës së tyre, përfshirë fazën post-konsum. Ky parim nxit dizajnimin e produkteve më të qëndrueshme dhe rritjen e riciklimit dhe rikuperimit të materialeve.

4. Parandalimi i rrezikut mjedisor Kur ekziston rreziku i dëmtimit të mjedisit, duhet të merren masa parandaluese, edhe në mungesë të sigurisë shkencore të plotë, në përputhje me parimin e kujdesit paraprak.

5. Integrimi mjedisor Mbrojtja e mjedisit duhet të integrohet në të gjitha politikat sektoriale dhe proceset e zhvillimit ekonomik dhe social.

6. Përgjegjësia e ndërsjellë Të gjithë aktorët e përfshirë në gjenerimin, menaxhimin dhe trajtimin e mbetjeve ndajnë përgjegjësi dhe duhet të bashkëpunojnë për arritjen e objektivave të përcaktuara në strategjitë dhe planet e menaxhimit të mbetjeve.

7. Parimi i vetëmjaftueshmërisë Vendi duhet të zhvillojë një rrjet të përshtatshëm impiantesh dhe infrastrukturash për trajtimin dhe asgjësimin e mbetjeve, duke synuar vetëmjaftueshmëri në nivel kombëtar ose rajonal.

8. Parimi i afërsisë Mbetjet duhet të trajtohen ose të depozitohen sa më afër vendit të gjenerimit, për të minimizuar kostot dhe ndikimet mjedisore të transportit.

9. Përballueshmëria financiare Tarifat për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve duhet të jenë të përballueshme për qytetarët dhe të balancuara me nevojën për qëndrueshmëri financiare të shërbimit.

10. E drejta për informim dhe pjesëmarrje publike Qytetarët kanë të drejtë të informohen mbi politikat dhe projektet e menaxhimit të mbetjeve, si dhe të marrin pjesë në proceset e vendimmarrjes që ndikojnë në mjedisin e tyre.

11. Zbatimi i praktikave më të mira Menaxhimi i mbetjeve duhet të bazohet në praktikat më të mira të disponueshme dhe në standardet evropiane, me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të performancës dhe minimizimin e ndikimeve mjedisore.

1.1.7. Aspektet institucionale të menaxhimit të mbetjeve

Organizimi në nivel qendror

Aktorët kryesorë përgjegjës në nivel kombëtar në fushën e menaxhimit të mbetjeve përfshijnë Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, si dhe Agjencinë Kombëtare të Ekonomisë së Mbetjeve, e krijuar në vitin 2024.

Në përputhje me legjislacionin në fuqi, Ministria përgjegjëse për mjedisin është institucioni kryesor për hartimin e politikave, strategjive dhe legjislacionit në fushën e menaxhimit të mbetjeve. Zbatimi i politikave në nivel qendror realizohet përmes Agjencisë Kombëtare të Mjedisit (AKM) dhe strukturave të saj rajonale.

Sipas VKM nr. 568, datë 17.07.2019, AKM është institucioni përgjegjës për mbrojtjen, ruajtjen dhe përmirësimin e mjedisit, si dhe për zbatimin e politikave mjedisore në territor. Funksionet kryesore të AKM përfshijnë:

- sigurimin e performancës mjedisore në nivel kombëtar;
- zhvillimin e kërkimit dhe informacionit mjedisor;
- vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe licencimin;
- inspektimin dhe kontrollin e zbatimit të legjislacionit mjedisor.

AKM administron gjithashtu sistemin kombëtar të informacionit për menaxhimin e mbetjeve dhe përgatit raportet vjetore për gjendjen e sektorit në Shqipëri.

Agjencia Kombëtare e Ekonomisë së Mbetjeve, e krijuar me VKM nr. 132, datë 06.03.2024, ka rol në zhvillimin e ekonomisë qarkulluese dhe në promovimin e skemave të reja të menaxhimit dhe rikuperimit të mbetjeve.

Ministria përgjegjëse për shëndetësinë, në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit, harton rregullore për menaxhimin e mbetjeve spitalore dhe mbetjeve me rrezikshmëri të lartë, ndërsa Ministria e Financave harton instrumentet fiskale dhe tarifore në fushën e mjedisit.

Këshilli Kombëtar i Territorit miraton lejet e ndërtimit për infrastrukturën e menaxhimit të mbetjeve, përfshirë landfill-et dhe impiantet e trajtimit.

1.1.8. Organizimi në nivel lokal

Në përputhje me Ligjin nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” dhe Ligjin nr. 10463, datë 22.09.2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, bashkitë janë përgjegjëse për organizimin e shërbimit të grumbullimit, transportit, trajtimit dhe depozitimit përfundimtar të mbetjeve.

Në kuadër të këtij përgjegjësimi, Bashkia Mallakastër:

- përcakton strukturat përgjegjëse për administrimin dhe monitorimin e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve;
- planifikon dhe siguron buxhetin për shërbimin dhe investimet në sektorin e mbetjeve;

- miraton tarifat për shërbimin e pastrimit;
- harton rregullore dhe plane vendore të menaxhimit të mbetjeve në përputhje me dokumentet kombëtare dhe rajonale;
- përcakton zonat dhe metodat e grumbullimit, trajtimit dhe depozitimit të mbetjeve;
- mban regjistrin lokal të mbetjeve dhe zhvillon fushata ndërgjegjësimi publik.

Bashkia ka gjithashtu detyrimin:

- të garantojë higjienën publike dhe menaxhimin e ndotjes nga mbetjet;
- të zbatojë projekte për përmirësimin e mjedisit urban;
- të monitorojë dhe inspektojë zbatimin e shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve;
- të vendosë masa administrative në rast shkeljesh;
- të bashkëpunojë me Agjencinë Rajonale të Mjedisit për proceset e licencimit dhe kontrollit;
- të bashkëpunojë me inspektoratet përkatëse për zbatimin e ligjit.

Këshilli Bashkiak është organi vendimmarrës përgjegjës për:

- miratimin e buxhetit dhe investimeve në sektorin e mbetjeve;
- miratimin e tarifave dhe rregulloreve vendore;
- miratimin e dokumenteve strategjike dhe planeve vendore;
- vendimmarrjen për çështje që lidhen me infrastrukturën e menaxhimit të mbetjeve.

Policia Bashkiake është përgjegjëse për identifikimin dhe parandalimin e ndotjes mjedisore dhe për zbatimin e vendimeve dhe rregulloreve vendore në fushën e menaxhimit të mbetjeve.

Ndërmarrja e Shërbimeve Publike është struktura operative përgjegjëse për zbatimin e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve në territorin e Bashkisë Mallakastër. Ajo administron procesin e grumbullimit, transportit dhe trajtimit të mbetjeve, si dhe mirëmbajtjen e pikave të grumbullimit dhe infrastrukturës përkatëse.

Ndërmarrja operon në bashkëpunim me Bashkinë dhe strukturat e tjera përgjegjëse për të siguruar një shërbim efikas dhe të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve.

1.1.9 Instrumentat për menaxhimin e mbetjeve në nivel vendor

Në bazë të Ligjit nr. 10463, datë 22.09.2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, të ndryshuar, njësitë e vetëqeverisjes vendore (NJVQV) kanë detyrimin të hartojnë dhe zbatojnë instrumente planifikimi, zbatimi, monitorimi dhe kontrolli për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve.

Këto instrumente përfshijnë:

Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve (PVMIM)

Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve të Ngurta Urbane përbën instrumentin kryesor strategjik të planifikimit në nivel bashkie. Ai përcakton vizionin, objektivat dhe prioritetet afatmesme të bashkisë në fushën e menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me politikat kombëtare dhe kuadrin ligjor në fuqi.

Plani analizon gjendjen ekzistuese, propozon skenarë alternativë të organizimit të shërbimit, vlerëson kostot përkatëse dhe përcakton politikat financiare për mbulimin e shpenzimeve të sistemit të menaxhimit të mbetjeve.

Në bazë të këtij procesi, ai përfundon me një plan veprimi të detajuar, të strukturuar sipas afateve kohore dhe përgjegjësiwe institucionale përkatëse, zakonisht për një periudhë 5–6 vjeçare. Plani merr fuqi zyrtare pas miratimit nga Këshilli Bashkiak.

Rregulloret bashkiake për menaxhimin e mbetjeve

Bashkia Mallakastër është përgjegjëse për hartimin dhe miratimin e rregulloreve vendore për menaxhimin e mbetjeve për çdo rrymë specifike mbetjesh.

Këto rregullore përcaktojnë:

- mënyrën e organizimit të shërbimit të pastrimit;
- rregullat për grumbullimin, transportin dhe trajtimin e mbetjeve;
- procedurat për trajtimin e ankesave të qytetarëve;
- masat administrative dhe sanksionet në rast shkeljesh të rregulloreve.

Rregulloret hartohen në përputhje me ndarjen administrativo-territoriale dhe specifikat lokale të bashkisë dhe miratohen nga Këshilli Bashkiak, duke marrë fuqi të plotë ligjore pas miratimit.

Rregulloret për llogaritjen e kostos dhe tarifave të shërbimit

Rregulloret për llogaritjen e kostove dhe tarifave të menaxhimit të mbetjeve përcaktojnë metodologjinë që duhet të ndjekë administrata bashkiake për vlerësimin e kostos vjetore të shërbimit dhe përcaktimin e politikës tarifore.

Ky proces realizohet nga stafi i financës dhe tarifave, në bashkëpunim me strukturat teknike përgjegjëse për menaxhimin e shërbimit, me qëllim:

- garantimin e përballueshmërisë për qytetarët;
- sigurimin e mbulimit të plotë të kostos së shërbimit përmes tarifës së pastrimit;
- rritjen e qëndrueshmërisë financiare të sistemit të menaxhimit të mbetjeve.

Rregulloret miratohen nga Këshilli Bashkiak dhe përbëjnë bazën për vendimmarrjen fiskale në sektor.

Modeli i sistemit të monitorimit

Modeli i sistemit të monitorimit është një instrument i domosdoshëm për vlerësimin e performancës së shërbimit të menaxhimit të mbetjeve në territorin e bashkisë.

Zbatimi i tij fillon fillimisht në zonat urbane, ku kontrolli operacional është më i lehtë, dhe më pas shtrihet në zonat rurale dhe në të gjithë territorin e shërbimit.

Ky sistem mundëson:

- matjen e nivelit të shërbimit të ofruar;
- identifikimin e problematikave dhe zonave që kërkojnë ndërhyrje;
- rishikimin e objektivave dhe standardeve sipas kategorive të përdoruesve;
- forcimin e mekanizmave të kontrollit dhe sanksioneve ndaj operatorëve, bizneseve dhe qytetarëve në rast shkeljesh.

Strategjia e informimit dhe ndërgjegjësimin publik

Strategjia e informimit përbën një nga instrumentet kryesore për zbatimin e suksesshëm të Planit Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve.

Bashkia duhet të sigurojë përfshirjen aktive të komunitetit përmes informimit të vazhdueshëm mbi:

- skemën e menaxhimit të mbetjeve në territor;
- politikat fiskale dhe tarfore;
- objektivat dhe masat e planit;
- ndryshimet dhe përmirësimet e shërbimit.

Strategjia e informimit duhet të hartohet që në fazat e hershme të planifikimit dhe të zbatohet në mënyrë periodike gjatë gjithë periudhës së zbatimit të planit.

Ajo duhet të përfshijë mekanizma të rregullt komunikimi me publikun, si:

- dëgjesa publike;
- pyetësorë dhe anketime periodike;
- fushata ndërgjegjësimi;
- publikime dhe raportime të performancës së shërbimit.

Qëllimi i këtyre instrumenteve është përmirësimi i vazhdueshëm i shërbimit, rritja e transparencës dhe forcimi i pjesëmarrjes qytetare në proceset vendimmarrëse.

2.Baza institucionale për hartimin e Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të Bashkisë Mallakastër

2.1.Urdhri i Kryetarit të Bashkisë dhe organizimi i procesit

Hartimi i Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve për periudhën 2026–2031 është realizuar në përputhje me Ligjin nr. 10463, datë 22.09.2011 “Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve”, të ndryshuar, si dhe Ligjin nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore”.

Në zbatim të këtyre akteve ligjore, Kryetari i Bashkisë Mallakastër ka nxjerrë Urdhrin nr. 193, datë 12.05.2026, për ngritjen e grupit ndërinstitucional të punës, i cili është ngarkuar me mbledhjen e informacionit, analizimin e situatës ekzistuese dhe hartimin e dokumentit strategjik për periudhën 2026–2031.

Procesi i hartimit është konceptuar si një proces gjithëpërfshirës dhe ndërsektorial, ku janë përfshirë strukturat kryesore të Bashkisë Mallakastër, njësitë administrative, si dhe specialistë të fushave të mjedisit, financave, planifikimit territorial dhe shërbimeve publike.

Grupi i punës ka pasur si detyrë kryesore:

- analizimin e gjendjes ekzistuese të menaxhimit të mbetjeve;
- identifikimin e problematikave dhe nevojave prioritare;
- përcaktimin e masave për përmirësimin e sistemit gjatë periudhës së planifikimit.

Përveç strukturave vendore, gjatë procesit të hartimit janë zhvilluar konsultime me institucione publike, subjekte ekonomike, organizata të shoqërisë civile dhe komunitetin lokal, me qëllim sigurimin e një qasjeje gjithëpërfshirëse dhe të bazuar në nevojat reale të territorit.

Hartimi i këtij plani përfaqëson një hap të rëndësishëm drejt përmirësimit të sistemit të menaxhimit të mbetjeve dhe përmbushjes së objektivave kombëtare dhe evropiane në fushën e mbrojtjes së mjedisit.

2.1.2. Metodologjia e hartimit të Planit

Plani Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2026–2031 është hartuar në përputhje me metodologjinë e rekomanduar nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit,

Strategjia Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve, si dhe Plani Kombëtar për Menaxhimin e Mbetjeve.

Kjo metodologji synon të sigurojë një analizë gjithëpërfshirëse të situatës ekzistuese dhe krijimin e bazave të qëndrueshme për planifikimin afatmesëm dhe afatgjatë të sektorit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër.

Procesi ka nisur me mbledhjen, verifikimin dhe analizimin e të dhënave mbi:

- popullsinë dhe dinamikat demografike;
- aktivitetin ekonomik;
- shtrirjen e shërbimit;
- infrastrukturën ekzistuese;
- sasitë e mbetjeve të gjeneruara.

Të dhënat janë siguruar nga Bashkia Mallakastër, INSTAT, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit dhe dokumente të tjera strategjike kombëtare.

Një komponent i rëndësishëm i metodologjisë ka qenë analiza e gjendjes ekzistuese të shërbimit, duke përfshirë:

- nivelin e mbulimit me shërbim;
- gjendjen e infrastrukturës dhe pajisjeve;
- eficiencën e grumbullimit dhe transportit;
- performancën financiare të shërbimit;
- nivelin e ndërgjegjësimit të komunitetit.

2.1.3 Instrument metodologjik

Për të plotësuar analizën teknike dhe për të reflektuar perceptimin e komunitetit, u përdor pyetësor i strukturuar vlerësimi.

Pyetësori u aplikua online dhe në terren pranë familjeve, bizneseve dhe institucioneve në Bashkinë Mallakastër, me qëllim:

- vlerësimin e kënaqësisë me shërbimin e pastrimit dhe grumbullimit;
- identifikimin e problematikave në terren;
- vlerësimin e ndërgjegjësimit për ndarjen e mbetjeve në burim;
- matjen e gatishmërisë për pagesën e tarifës së pastrimit;
- mbledhjen e sugjerimeve për përmirësimin e shërbimit.

Rezultatet e pyetësorit do të shërbejnë si input plotësues në analizën teknike dhe në përcaktimin e prioritetëve strategjike të planit.

Rregullsia e shërbimit të grumbullimit të mbetjeve

Vlerësimi i qytetarëve për shërbimin e pastrimit në Bashkinë Mallakastër

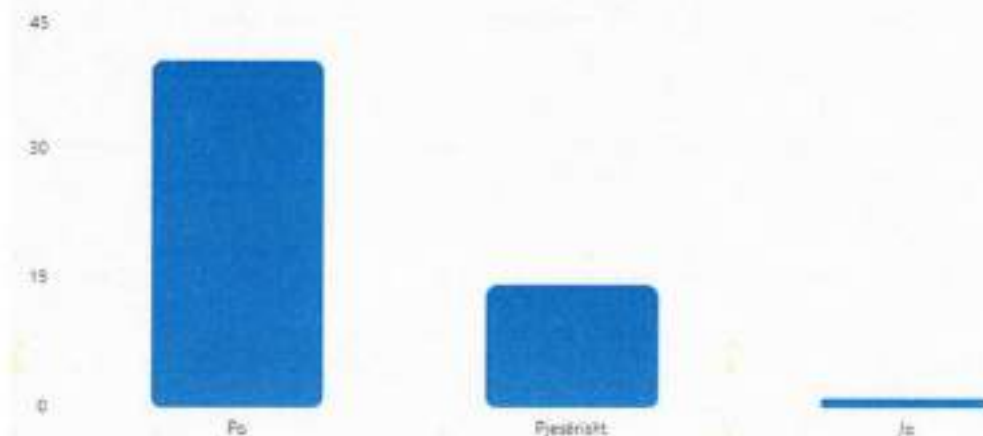

Figure 1. Rregullsia e shërbimit të grumbullimit të mbetjeve

Nga analizimi i të dhënave të pyetësorit rezulton se shërbimi i grumbullimit të mbetjeve vlerësohet përgjithësisht si i rregullt nga shumica e të anketuarve. Megjithatë, një përqindje e kufizuar e respondentëve ka raportuar se ky shërbim kryhet pjesërisht ose në mënyrë jo plotësisht të qëndrueshme. Këto gjetje evidentojnë nevojën për forcimin e monitorimit dhe përmirësimin e mbulimit të shërbimit, veçanërisht në zonat me akses më të vështirë.

Kënaqësia me shërbimin e pastrimit

Niveli i kënaqësisë së qytetarëve me shërbimin aktual të mbetjeve

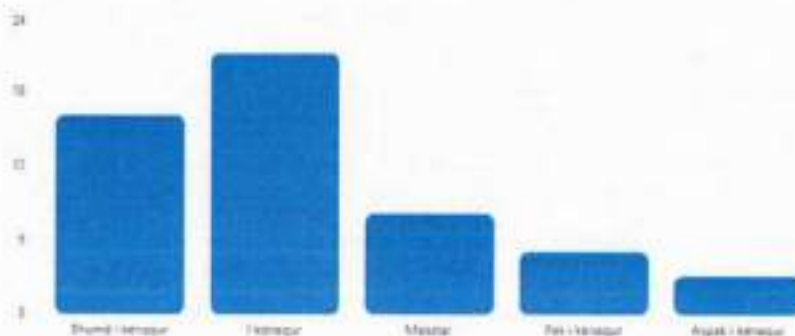

Figure 2. Kënaqësia me shërbimin e pastrimit

Të dhënat e mbledhura tregojnë se niveli i kënaqësisë së qytetarëve me shërbimin aktual të pastrimit është kryesisht në nivele pozitive, duke u përqendruar në kategoritë “i kënaqur” dhe “shumë i kënaqur”. Në të njëjtën kohë, prania e vlerësimeve neutrale dhe

negative tregon ekzistencën e hapësirave për përmirësim në cilësinë dhe efikasitetin e shërbimit të ofruar.

Mungesa e koshave në zonë

Perceptimi i qytetarëve për mungesën e koshave të mbetjeve

Figure 3. Mungesa e koshave

Rezultatet e analizës evidentojnë se një pjesë e konsiderueshme e të anketuarve percepton mungesë të koshave të mbetjeve në zonat e tyre. Ky faktor paraqitet si një nga problematikat kryesore që ndikon drejtpërdrejt në menaxhimin e mbetjeve dhe në ruajtjen e pastërtisë publike, duke nënvizuar nevojën për rishikim të shpërndarjes së infrastrukturës ekzistuese.

Gatishmëria për ndarjen e mbetjeve

Sa të gatshëm janë qytetarët për riciklimin e mbetjeve

Figure 4. Gatishmëria për ndarjen e mbetjeve

Analiza tregon një gatishmëri të konsiderueshme të qytetarëve për të ndarë mbetjet në burim, me kusht që të krijohen kushtet e nevojshme infrastrukturore dhe organizative. Ky tregues përfaqëson një potencial të rëndësishëm për zhvillimin e politikave të riciklimit

dhe përmirësimin e sistemit të menaxhimit të integruar të mbetjeve.

Problemet kryesore të menaxhimit të mbetjeve

Faktorët kryesorë problematikë të identifikuar nga qytetarët

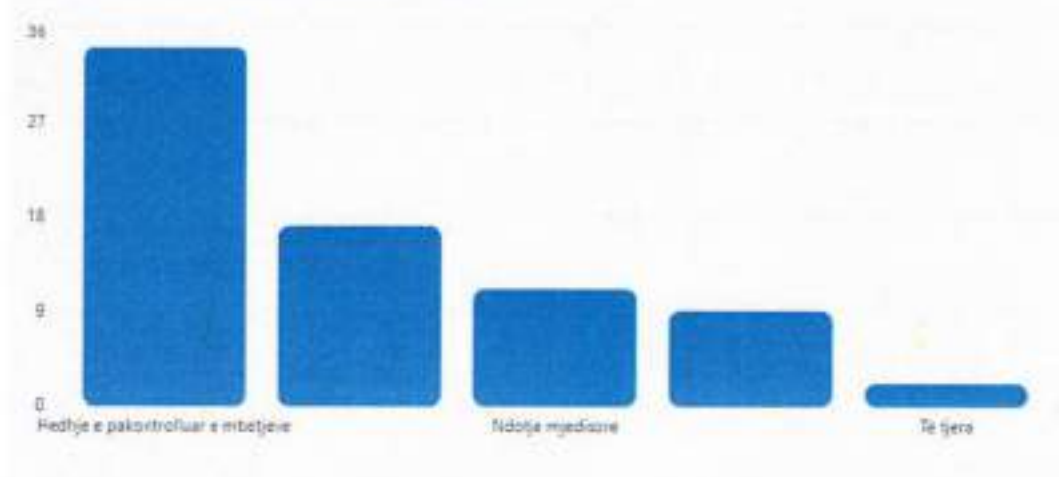

Figure 5. Problemet kryesore të menaxhimit të mbetjeve

Nga analiza e përgjigjeve rezulton se problematika më e theksuar lidhet me hedhjen e pakontrolluar të mbetjeve, e ndjekur nga mungesa e koshave dhe, në disa raste, ndotja mjedisore. Këto rezultate theksojnë domosdoshmërinë e forcimit të masave administrative, përmirësimin të infrastrukturës së grumbullimit dhe rritjes së ndërgjegjësimit qytetar për menaxhimin e qëndrueshëm të mbetjeve.

2.1.4. Plani i veprimit për menaxhimin e integruar të mbetjeve

Plani i Veprimit përbën instrumentin kryesor për zbatimin e objektivave të këtij dokumenti strategjik, duke i përkthyer ato në masa konkrete, të matshme dhe të zbatueshme për periudhën 2026–2031.

Qëllimi kryesor është krijimi i një sistemi modern, efikas dhe financiarisht të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve, i cili garanton mbrojtjen e mjedisit dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve.

Prioritetet kryesore përfshijnë:

- zgjerimin e mbulimit me shërbim në të gjithë territorin e bashkisë;
- përmirësimin e infrastrukturës (kontenierë, mjete transporti, pika grumbullimi);
- nxitjen e ndarjes së mbetjeve në burim;
- zhvillimin e kompostimit në zonat rurale;
- reduktimin e mbetjeve të depozituara në mënyrë përfundimtare;
- promovimin e riciklit dhe ekonomisë qarkulluese;
- forcimin e edukimit dhe ndërgjegjësimit mjedisor.

Gjithashtu, plani parashikon përmirësimin e menaxhimit financiar të shërbimit, përfshirë rritjen e eficiencës së arkëtimit dhe sigurimin e burimeve të qëndrueshme financiare për investime.

Zbatimi i planit do të monitorohet në mënyrë të vazhdueshme përmes treguesve të performancës dhe raporteve periodike. Ky proces mundëson vlerësimin e progresit, identifikimin e problematikave dhe marrjen e masave korrigjuese në kohë.

Plani Sektorial ka këto objektiva specifike:

- të përcaktojë metodologjinë dhe teknologjinë e duhur për investimet e ardhshme në sektorin e MMN,
- të përcaktojë kostot përkatëse dhe nivelet e tarifave në të ardhmen,
- të mundësojë një sistem objektiv, të verifikueshëm dhe transparent për caktimin e prioriteteve për investime në infrastrukturën e MIMN,
- të paraqesë një plan investimesh për infrastrukturën vendore dhe rajonale të MIMN, të ndarë në faza afatshkurtër, afatmesme dhe afatgjatë, që të sigurojë grumbullimin dhe transportin e mbetjeve, reduktimin dhe riciklimin, si dhe impiantet e trajtimit dhe/ose depozitimit të mbetjeve,
- të propozojë ndryshime të nevojshme ligjore dhe institucionale,
- të propozojë masa të tjera shoqëruese.

3.Konteksti vendor për menaxhimin e mbetjeve të ngurta

3.1 Profili zhvillimor i Bashkisë Mallakastër

Bashkia Mallakastër shtrihet në jug-perëndim të Shqipërisë, është pjesë e Qarkut Fier dhe ka një sipërfaqe prej 329.19 km². Qendra e bashkisë është qyteti i Ballshit. Ajo kufizohet

në veri nga bashkia e Patosit dhe bashkia e Roskovecit, në lindje me bashkinë e Beratit dhe bashkinë e Memaliaj, në perëndim me bashkinë e Fierit dhe me bashkinë e Selenicës dhe në jug me bashkinë e Selenicës dhe bashkinë e Memaliaj. Kjo bashki përbëhet nga 9 (nëntë) njësi administrative, të cilat janë: Njësia Administrative Ballsh, Qendër Dukas, Greshicë, Aranitas, Hekal, Ngraçan, Kutë, Fratar, Selitë..

Bashkia Mallakastër ndodhet në jug-perëndim të Shqipërisë, në një zonë kodrinore, e cila karakterizohet nga klima mesdhetare me dimër jo shumë të ftohtë dhe të lagësht dhe me verë të nxehtë dhe të thatë. I gjithë territori i bashkisë Mallakastër karakterizohet nga

kodra me lartësi 200-300 m mbi nivelin e detit, të mbuluara kryesisht nga shkurre dhe pyje të larta të cilat janë të gjelbëruara gjatë gjithë vitit. Rrjeti hidrografik është i pasur me përrrenj të shumtë, lumenj, liqene natyral dhe artificial si dhe burime të shumta ujore.

3.1.1 Popullsia dhe tendencat demografike

Prodhuesit kryesorë të mbetjeve në territorin e Bashkisë Mallakastër janë familjet, bizneset, institucionet publike dhe aktivitetet ekonomike të zhvilluara në territorin e saj. Për këtë arsye, analiza e zhvillimeve demografike përbën një element thelbësor në vlerësimin e sasive aktuale dhe parashikimin e sasive të ardhshme të mbetjeve që do të gjenerohen.

Gjatë dekadave të fundit, Bashkia Mallakastër është karakterizuar nga lëvizje të konsiderueshme demografike, të lidhura kryesisht me migrimin e brendshëm dhe emigracionin. Këto lëvizje kanë sjellë diferenca ndërmjet numrit të popullsisë së regjistruar në gjendjen civile dhe popullsisë rezidente të evidentuar nga Censuset Kombëtare të Popullsisë dhe Banesave.

Parashikimi i popullsisë në këtë plan bazohet në metodologjinë e përdorur në Studimin Sektorial për Kërkesën për Investime për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të Ngurta në Shqipëri, miratuar me Vendimin e Këshillit Kombëtar të Territorit nr. 1, datë 13.01.2020. Kjo metodologji është pranuar dhe përdorur nga institucionet përgjegjëse në nivel kombëtar dhe vendor për planifikimin e shërbimeve dhe investimeve në sektorin e menaxhimit të mbetjeve.

Sipas të dhënave të disponueshme, popullsia e Bashkisë Mallakastër ka pësuar ndryshime gjatë periudhës 2021–2026. Në vitin 2021 popullsia rezultonte 39,611 banorë, ndërsa në vitin 2022 u regjistrua një rritje në 42,926 banorë. Në vitin 2023 popullsia arriti në 43,080 banorë, nivel i cili është ruajtur edhe gjatë viteve 2024 dhe 2025.

Projeksionet për vitin 2026 parashikojnë një popullsi prej 43,080 banorësh, duke treguar një stabilizim të numrit të banorëve në afatin e shkurtër. Ky stabilitet demografik përbën një faktor të rëndësishëm për planifikimin e kapaciteteve të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve, pasi lejon një vlerësim më të saktë të sasive të mbetjeve që pritet të gjenerohen gjatë periudhës së zbatimit të planit.

Megjithatë, zhvillimet ekonomike, lëvizjet migratore, ndryshimet në strukturën e popullsisë dhe faktorë të tjerë socialë mund të ndikojnë në evolucionin e këtyre treguesve në të ardhmen. Për këtë arsye, të dhënat demografike do të monitorohen periodikisht dhe do të merren në konsideratë gjatë rishikimit të Planit Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve.

Popullsia e Bashkisë Mallakastër është e shpërndarë në qendrën urbane dhe në njësitë administrative rurale. Lëvizjet demografike, emigracioni dhe ndryshimet në strukturën e popullsisë ndikojnë në sasinë dhe përbërjen e mbetjeve të gjeneruara. Sa i përket shpërndarjes demografike, popullsia totale e bashkisë, rreth 31.2% jeton në zonën urbane

të Ballshit, ndërsa 68.8% jeton në zonat rurale. Treguesit e popullsisë tregojnë se 62.1 % e popullsisë ka përfunduar arsimin 8-9 vjeçar, 26.8 % arsimin e mesëm si dhe 5.7% e popullsisë ka përfunduar studimet universitare dhe pas universitare. Struktura sipas grupmoshave tregon një nivel të lartë të plakjes së popullsisë. Grupmosha mbi 65 vjeç përfaqëson rreth 26% të popullsisë totale, ndërsa grupmosha 0–14 vjeç përfaqëson vetëm 12.5%.

Të dhënat mbi popullsinë dhe projeksionet e saj përbëjnë bazën kryesore për:

- vlerësimin e gjenerimit aktual të mbetjeve;
- parashikimin e sasive të ardhshme të mbetjeve;
- planifikimin e kapaciteteve të shërbimit;
- përcaktimin e nevojave për investime në infrastrukturën e menaxhimit të mbetjeve.

Treguesi	Vlera
Popullsia (Censusi 2023)	15,838 banorë
Popullsia (Censusi 2011)	27,062 banorë
Sipërfaqja	329.19 km ²
Dendësia e popullsisë	48.1 banorë/km ²
Numri i njësive administrative	9
Qendra e bashkisë	Ballsh
Popullsia meshkuj	8,019
Popullsia femra	7,819
Grupmosha 0–14 vjeç	1,982
Grupmosha 15–64 vjeç	9,728
Grupmosha 65+ vjeç	4,128

Table 2. Popullsia sipas njësive administrative (Censusi 2023)

Popullsia sipas njësive administrative (Censusi 2023)

Njësia administrative	Popullsia
Ballsh	4,944
Qendër Mallakastër	3,552
Fratar	1,965
Hekal	1,577
Aranitas	1,313
Kutë	1,126
Greshicë	594
Selitë	467
Ngraçan	250
Totali	15,838

Table 3. Treguesit kryesor demografike Bashkisë Mallakastër

Burimi: INSTAT, Censusi 2023

Sipas Censurit të Popullsisë dhe Banesave 2023, Bashkia Mallakastër ka 15,838 banorë, duke shënuar një rënie të konsiderueshme krahasuar me vitin 2011, kur popullsia ishte 27,062 banorë. Kjo përfaqëson një ulje prej rreth 41.5% gjatë periudhës 2011–2023. Popullsia është e shpërndarë në 9 njësi administrative, me përqendrimin më të madh në qytetin e Ballshit. Struktura sipas grupmoshave tregon një nivel të lartë plakjeje të popullsisë, ku grupmosha mbi 65 vjeç përbën rreth 26% të totalit të banorëve. Këto zhvillime demografike ndikojnë drejtpërdrejt në sasinë e mbetjeve të gjeneruara dhe në organizimin e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve.

Viti	Popullsia	Familje të vlerësuara
2026	15,100	4,719
2031	14,000	4,375
2031	13,000	4,063

Table 4. Numri i Familjeve

Qyteti i Ballshit ka rreth **4,944 banorë** nga 15,838 banorë gjithsej

Kostot e grumbullimit janë më të ulëta në zonat urbane;

Në zonat rurale duhen më shumë pika grumbullimi dhe itinerare më të gjata Dominimi i popullsisë rurale ndikon në organizimin e shërbimit të grumbullimit të mbetjeve, duke rritur distancat e transportit dhe kostot operative.

Zona	Popullsia	%
Ballsh (urbane)	4,944	31.2%
Zonat rurale	10,894	68.8%
Totali	15,838	100%
Njësia Administrative		Popullsia 2023
Ballsh		4,944
Qendër Mallakastër		3,552
Fratar		1,965
Hekal		1,577
Aranitas		1,313
Kutë		1,126
Greshicë		594
Selitë		467
Ngraçan		250

Table 5. Shkalla e Urbanizimit

Viti	Popullsia	Gjenerimi (kg/banor/ditë)	Mbetje (ton/vit)
2026	15,100	0.8	4,409
2031	15,800	0.8	4,614
2031	16,200	0.8	4,730

Table 6. Gjenerimi i Mbetjeve

Grupmosha	Numri i banorëve	%
0–14 vjeç	1,982	12.5
15–64 vjeç	9,728	61.4
65+ vjeç	4,128	26.1
Totali	15,838	100

Table 7 Struktura e Popullsisë

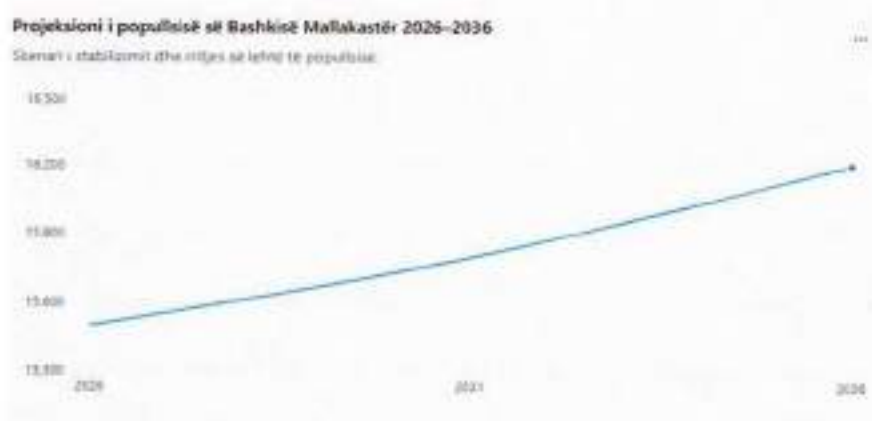

Figure 6. Projeksioni i Popullsisë së Bashkisë Mallakastër

Struktura e popullsisë sipas grupmoshave (2023). Struktura sipas gjinisë paraqitet relativisht e balancuar, me 8,019 meshkuj dhe 7,819 femra.

Ndikimi i treguesve demografikë në menaxhimin e mbetjeve

Ecuria demografike e Bashkisë Mallakastër do të ketë ndikim të drejtpërdrejtë në sasinë e mbetjeve komunale të gjeneruara gjatë periudhës së planifikimit. Megjithatë popullsia parashikohet të rritet, përmirësimi i standardit të jetesës, rritja e konsumit dhe zgjerimi gradual i mbulimit me shërbime mund të kompensojnë pjesërisht efektin e shtimit të

popullsisë. Për llogaritjet paraprahe të planit është përdorur një normë mesatare gjenerimi prej 0.8 kg/banor/ditë.

Projeksioni i gjenerimit të mbetjeve

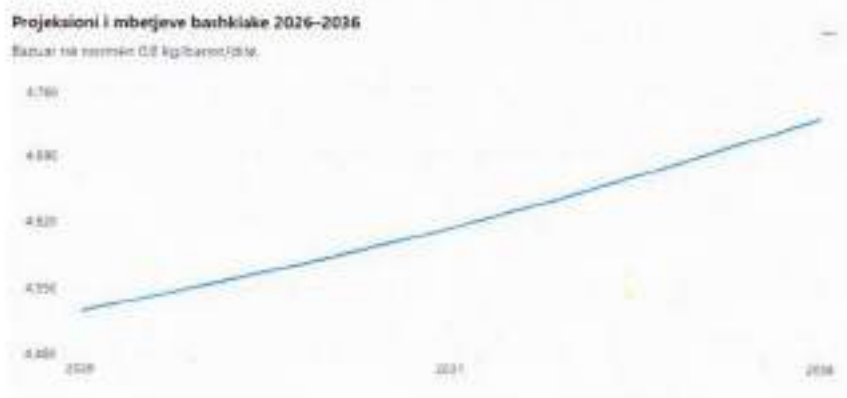

Figure 7 Projeksioni i Mbetjeve Bashkiake 2026-2031

Grafiku paraqet lidhjen midis zhvillimeve demografike dhe potencialit të gjenerimit të mbetjeve në territorin e Bashkisë Mallakastër. Të dhënat tregojnë një stabilitet të përgjithshëm të popullsisë gjatë periudhës së analizuar, çka reflektohet edhe në një nivel të qëndrueshëm të gjenerimit të mbetjeve. Ky stabilitet krijon kushte të favorshme për planifikimin afatmesëm të shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve.

Përbërja e mbetjeve bashkiake

Struktura e parashikuar e mbetjeve në Bashkinë Mallakastër.

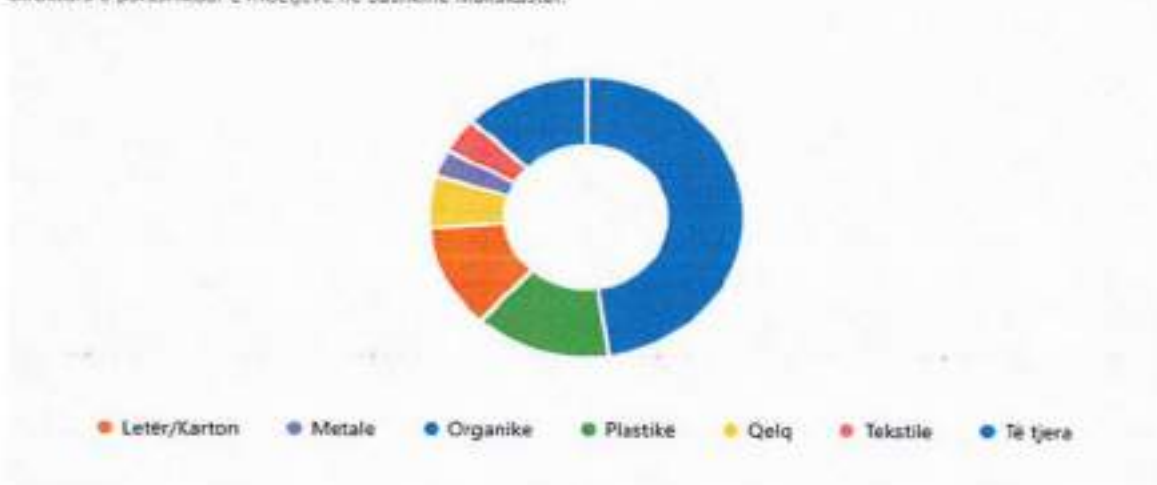

Figure 8 Përbërja e mbetjeve Bashkiake

Këto projeksione do të shërbejnë si bazë për dimensionimin e infrastrukturës së grumbullimit, transportit, trajtimit dhe depozitimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër gjatë periudhës 2026–2031.

Objektivat e riciklimit të mbetjeve bashkiake 2026–2036

Përqindja e mbetjeve që synohet të riciklohen.

Figure 9 Objektivat e Riciklimit

Reduktimi i depozitimit të mbetjeve bashkiake në landfll

Objektivi për vlerën e mbetjeve të depozituara në landfll.

Figure 10. Reduktimi i depozitimit

Grafiku evidenton një rritje të lehtë të sasisë së mbetjeve të depozituara gjatë periudhës 2024–2025, ndërsa në vitin 2026 vlerat mbeten të stabilizuara. Kjo tendencë lidhet me përmirësimin e mbulimit të shërbimit të grumbullimit dhe rritjen e efikasitetit të raportimit të të dhënave operative. Në përgjithësi, trendi tregon një sistem relativisht të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve.

3.1.2 Zhvillimi ekonomik

Ekonomia përbëhet nga industria e nxjerrjes dhe përpunimit të naftës, e cila është dhe një ndër burimet kryesore ekonomike të popullsisë vendase. Bujqësia është e përqendruar kryesisht në ferma të vogla individuale të cilat prodhojnë më tepër për konsum vetjak dhe shumë pak për tregtim. Për tregtim kryesisht shkojnë kulturat bujqësore si ulliri dhe nën produktet e tij si dhe qershia etj. Blegoria është një tjetër fushë që ndikon në zhvillimin ekonomik të gjithë Mallakastër, por edhe kjo si bujqësia përdoret më shumë për konsum vetjak dhe shumë pak për tregtim. Në disa pjesë të tjera të bashkisë Mallakastër siç janë fshatrat Aranitas, Visokë etj. është e mundur shfrytëzimi i territorit për gurore, karriera kryesisht për gurin gëlqeror, rërën bituminoze, çakëll, etj dhe shfrytëzimi i këtyre pasurive natyrore ndikon sadopak në rritjen ekonomike të zonës. Zhvillimi ekonomik ndikon drejtpërdrejt në gjenerimin e mbetjeve urbane, komerciale dhe inerte. Rritja e aktivitetit ekonomik sjell rritje të konsumit dhe, për pasojë, rritje të sasisë së mbetjeve që duhet të menaxhohen.

3.1.3 Infrastruktura dhe shërbimet publike

Bashkia Mallakastër ofron shërbime publike në fushën e:

- pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve;
- furnizimit me ujë dhe kanalizimeve;
- mirëmbajtjes së rrugëve dhe hapësirave publike;
- ndriçimit publik;
- mbrojtjes së mjedisit.

Shtirja gjeografike e territorit dhe dendësia e ulët e popullsisë në disa zona rurale paraqesin sfida për ofrimin e shërbimeve me standarde të njëjta në të gjithë territorin e bashkisë.

3.1.4 Mjedisi dhe burimet natyrore

Bashkia Mallakastër zotëron burime të rëndësishme natyrore, sipërfaqe bujqësore, pyje dhe peizazhe natyrore me vlera mjedisore. Ruajtja e këtyre burimeve kërkon zbatimin e praktikave të qëndrueshme të menaxhimit të mbetjeve dhe reduktimin e ndotjes së mjedisit.

Menaxhimi i integruar i mbetjeve konsiderohet një nga instrumentet kryesore për mbrojtjen e mjedisit, përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve dhe mbështetjen e zhvillimit të qëndrueshëm të territorit.

3.1.5. Sfidat kryesore për menaxhimin e mbetjeve

Sfidat kryesore të Bashkisë Mallakastër në fushën e menaxhimit të mbetjeve përfshijnë:

- rritjen e mbulimit me shërbim në të gjithë territorin;
- përmirësimin e infrastrukturës së grumbullimit dhe transportit;
- reduktimin e depozitimit të pakontrolluar të mbetjeve;
- rritjen e nivelit të riciklimit dhe kompostimit;
- forcimin e ndërgjegjësimit qytetar;
- përmirësimin e qëndrueshmërisë financiare të shërbimit.

Përballimi i këtyre sfidave përbën bazën mbi të cilën është hartuar Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve 2026–2031.

Parku Arkeologjik Bylis

I ndodhur 5 km nga qyteti Ballsh, Parku Arkeologjik ka një sipërfaqe prej 30 ha. Qyteti antik ilir i Bylisit u themelua nga fisi ilir i bylinëve në vitet 400-375 p.e.s. dhe ka qenë i banuar deri në fund të shek. VI e. s. Bylisi ka qenë qendra e fisit ilir të bylinëve, të cilët në antikitet banonin në territorin e Mallakastrës së sotme. Themelimi i Bylisit, ndërkohë që 1,5 km larg tij kishte një qytet ilir i quajtur Nikaja i themeluar gati një shekull më parë, dëshmon fuqinë ekonomike të bylinëve dhe zhvillimin e jetës qytetare në këtë rajon. Bylisi është përfaqësuesi më i denjë i qytetërimit ilir. Qyteti preu në shek. II-I p.e.s.

monedhat e veta të destinuara për bashkësinë byline dhe për qytetin gjë që e dëshmon Bylisin si kryeqendër e bashkësisë byline ku bënë pjesë edhe qytetet e Nikajës (fshati i sotëm Klos 1,5 km nga Bylisi), qytetet ilire në Margëlliç dhe Gurzezë dhe disa fortifikime dhe fshatra antike.

a) Muri rrethues i periudhës helenistike, mesi shek. IV p.e.s. me gjatësi 2.250 m, lartësi 9 m dhe gjerësi 3,50 m mbronte një sipërfaqe prej 30 ha. Muri ishte pajisur me 6 porta të cilat mbroheshin nga kulla që ngriheshin mbi harkun e korridorit të hyrjes.

b) Teatri, kapaciteti 7.500 vende, ruhen pjesërisht shkallarja, skena, hyrjet. Teatri i Bylisit është një monument i mesit të shek. III p. e. s. i ndërtuar në këndin juglindor të agorasë së qytetit antik.

c) Stadiumi është një nga monumentet kryesore të agorasë i ndërtuar gjatë shek. III p.e.s. dhe bënë pjesë në monumentet e rralla të këtij lloji në qytetet tona antike (pas stadiumit të Amantias). Ai ka shtrirje veri jug me gjatësi 134 m dhe përbëhej nga 19 shkallë me lartësi 30 cm dhe gjerësi 0,40 m gjë që pre supozon se spektoret qëndronin në këmbë gjatë garave.

c) **Katedralja**, sipërfaqja 4.000m² përbëhet nga Bazilika, baptisteri dhe kompleksi peshkopal. Ajo ka filluar të ndërtohet në fund të shek.IV e. s. dhe është plotësuar dhe rindërtuar deri në vitin 547. Ajo përfaqëson kompleksin arkitekturor më të rëndësishëm të periudhës së antikitetit të vonë jo vetëm në Bylis por edhe më gjerë.

d) **Bazilika A**, sipërfaqja 86 5 m² është ndërtuar në skajin jugor të stoas së madhe. Ajo është trenefshe dhe ka përmasa 38,22 x 23,42 m dëshmi e një bazilike monumentale. Bazilika A është ndërtuar në gjysmën e parë të shek.V dhe është shkatërruar nga dyndjet barbare të viteve 547-548

Për një formulim më profesional dhe të përshtatshëm për Planin Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve, mund ta rishkruani kështu:

3.1.6. Mbulimi i territorit me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve

Një nga treguesit kryesorë të performancës së sistemit të menaxhimit të mbetjeve është përqindja e sipërfaqes së territorit të bashkisë që mbulohet me shërbimin e grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve urbane.

Të dhënat për Bashkinë Mallakastër tregojnë një përmirësim të ndjeshëm të këtij treguesi gjatë periudhës 2021–2026. Në vitet 2021 dhe 2022, shërbimi i menaxhimit të mbetjeve mbulonte 53.16% të sipërfaqes totale të bashkisë, duke reflektuar kufizime në shtrirjen territoriale të shërbimit, veçanërisht në zonat rurale dhe me dendësi të ulët banimi.

Gjatë vitit 2023 u realizua një zgjerim i konsiderueshëm i mbulimit territorial, duke e çuar këtë tregues në 81.41% të sipërfaqes së bashkisë. Ky nivel mbulimi është ruajtur edhe gjatë viteve 2024, 2025 dhe 2026, duke dëshmuar konsolidimin e shërbimit dhe qëndrueshmërinë e investimeve të kryera në sektorin e menaxhimit të mbetjeve. Rritja me mbi 28 pikë përqindjeje e sipërfaqes së mbuluar përfaqëson një progres të rëndësishëm në përmirësimin e aksesit të qytetarëve ndaj shërbimit të pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve. Ky zhvillim ka kontribuar në përmirësimin e kushteve mjedisore, reduktimin e depozitimeve të pakontrolluara të mbetjeve dhe rritjen e cilësisë së jetesës për komunitetin lokal.

Ruajtja e këtij niveli mbulimi dhe zgjerimi gradual i shërbimit në zonat ende të pambuluara mbetet një ndër objektivat kryesore të Bashkisë Mallakastër gjatë periudhës së zbatimit të Planit Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve 2026–2031

Viti	Mbulimi (%)
2021	53.16%
2022	53.16%
2023	81.41%
2024	81.41%
2025	81.41%
2026	81.41%

Table 8 Mbulimi i sipërfaqes së Bashkisë me shërbimin e menaxhimit të Mbetjeve

Figure 11. Mbulimi i sipërfaqes së Bashkisë me shërbimin e Menaxhimit të Mbetjeve

3.1.7. Analiza e gjenerimit dhe grumbullimit të mbetjeve bashkiake

Analiza e gjenerimit dhe grumbullimit të mbetjeve bashkiake në territorin e Bashkisë Mallakastër është bazuar në të dhënat demografike të disponueshme, si dhe në informacionin operacional të siguruar nga bashkia për periudhën 2023–2026.

Gjenerimi i mbetjeve lidhet drejtpërdrejt me numrin e banorëve, aktivitetin ekonomik, nivelin e konsumit dhe shtrirjen e shërbimeve publike. Për këtë arsye, zhvillimet demografike përbëjnë një faktor të rëndësishëm në planifikimin e kapaciteteve të sistemit të menaxhimit të mbetjeve.

Sipas projeksioneve demografike të përdorura në këtë plan, popullsia e Bashkisë Mallakastër parashikohet të mbetet relativisht e qëndrueshme gjatë periudhës së planifikimit. Kjo situatë krijon kushte për një planifikim më të qëndrueshëm të shërbimeve të grumbullimit, transportit dhe trajtimit të mbetjeve.

Të dhënat operative të Bashkisë Mallakastër tregojnë se në vitin 2024 janë depozituar në venddepozitim të fshatit Kash rreth 2,993 ton mbetje bashkiake, me një mesatare ditore prej rreth 8.2 ton. Në vitin 2025 kjo sasi është rritur në rreth 3,125 ton në vit, ose mesatarisht 8.5 ton në ditë. Rritja e lehtë e sasisë së mbetjeve të depozituara lidhet me përmirësimin e mbulimit të shërbimit, rritjen e efikasitetit të grumbullimit dhe raportimin më të plotë të të dhënave.

Megjithëse sasia e mbetjeve të grumbulluara paraqet një tendencë rritëse, vlerat mbeten relativisht të moderuara krahasuar me bashkitë me karakter më urban. Kjo lidhet me karakterin kryesisht rural të territorit, shpërndarjen e popullsisë në një sipërfaqe të gjerë,

si dhe me praktikat tradicionale të menaxhimit të një pjese të mbetjeve organike në nivel familjar.

Në vitin 2026, Bashkia Mallakastër disponon një sistem grumbullimi të mbështetur nga 333 kosha mbetjesh, prej të cilëve 105 ndodhen në zonën urbane dhe 228 në zonat rurale. Shërbimi mbështetet gjithashtu në 30 pika të vendosjes së kontejnerëve (hotspote), të shpërndara në territor sipas nevojave të komunitetit.

Treguesi	2024	2025	2026
Mbetje të depozituara në landfill (ton/vit)	2,993	3,125	3,125*
Mesatarja ditore (ton/ditë)	8.2	8.5	8.5
Kosha në qytet	105	105	105
Kosha në fshat	228	228	228
Totali i koshave	333	333	333
Hotspote	30	30	30

Table 9. Treguesi Kryesor të sistemit të menaxhimit të mbetjeve

Të dhënat mbi sasinë totale të mbetjeve urbane në Bashkinë Mallakastër, të analizuara në raport me zhvillimet demografike dhe zgjerimin e shërbimit, tregojnë një evolucion të ndryshueshëm gjatë periudhës 2021–2026.

Bazuar në të dhënat e raportuara nga Bashkia Mallakastër, sasia e mbetjeve të grumbulluara dhe transportuara për trajtim në vitin 2026 parashikohet të jetë rreth 3,125 ton. Në raport me popullsinë prej 43,080 banorësh, kjo korrespondon me rreth 73 kg mbetje të grumbulluara për banor në vit. Ky tregues është më i ulët se mesatarja kombëtare dhe mund të lidhet me karakterin kryesisht rural të territorit, trajtimin individual të një pjese të mbetjeve organike, si dhe nivelin aktual të mbulimit dhe raportimit të shërbimit.

Stabilizimi i treguesve në periudhën 2023–2026 sugjeron konsolidim të sistemit të menaxhimit të mbetjeve, përmirësim të mbulimit territorial dhe rritje të saktësisë së raportimit.

Megjithatë, ky nivel kërkon monitorim të vazhdueshëm për të siguruar që ndryshimet në popullsi dhe aktivitet ekonomik të mos krijojnë presion mbi infrastrukturën ekzistuese.

Në këtë kontekst, përmirësimi i ndarjes në burim, rritja e riciklimit dhe optimizimi i shërbimit në zonat rurale mbeten elementë kyç për rritjen e eficiencës së sistemit.

3.1.8. Tarifat për Menaxhimin e Mbetjeve dhe Shërbimet Mjedisore në Bashkinë Mallakastër

Financimi i shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve dhe i shërbimeve mjedisore në Bashkinë Mallakastër realizohet nëpërmjet tarifave vendore të miratuara nga Këshilli Bashkiak, në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi dhe aktet fiskale vendore.

Baza ligjore për vendosjen dhe administrimin e këtyre tarifave mbështetet në Ligjin nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për Sistemin e Taksave Vendore”, i ndryshuar, si dhe në Ligjin nr. 68/2017 “Për Financat e Vetëqeverisjes Vendore”. Këto akte i japin të drejtë njësisve të vetëqeverisjes vendore të përcaktojnë dhe administrojnë tarifën për shërbimet publike, përfshirë menaxhimin e mbetjeve urbane.

Struktura dhe niveli i tarifave të pastrimit, gjelbërimit dhe ndriçimit publik në Bashkinë Mallakastër janë të përcaktuara në **Paketën Fiskale të Bashkisë Mallakastër për vitin 2026**, e miratuar me Vendimin e Këshillit Bashkiak nr. 40, datë 21.11.2025.

Elementi	Përmbajtja
Ligji	Nr. 9632/2006 “Për Sistemin e Taksave Vendore”
Ligji	Nr. 68/2017 “Për Financat e Vetëqeverisjes Vendore”
Dokumenti lokal	Paketa Fiskale 2026 – Bashkia Mallakastër
Vendimi	VKB nr. 40, datë 21.11.2025

Table 10. Baza Ligjore dhe Dokumenti Referencë

3.1.8. Struktura e tarifave të shërbimeve publike

Tarifa e pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve aplikohet për të gjitha familjet, subjektet fizike dhe juridike që ushtrojnë aktivitet në territorin e bashkisë. Niveli i saj ndryshon në varësi të zonës dhe tipologjisë së aktivitetit ekonomik, duke reflektuar parimin “ndotësi paguan”.

Sipas Paketës Fiskale 2026, tarifën familjare dhe ato për bizneset janë të diferencuara sipas njësisve administrative urbane dhe rurale, duke marrë në konsideratë:

- nivelin e shërbimit të ofruar,
- dendësinë e popullsisë,
- dhe intensitetin e gjenerimit të mbetjeve.

Bizneset klasifikohen sipas ndikimit në mjedis dhe volumit të mbetjeve të gjeneruara, ku aktivitetet tregtare dhe shërbimet me gjenerim më të lartë mbetjesh kontribuojnë me tarifa më të larta në financimin e sistemit të menaxhimit të mbetjeve.

Tarifat vjetore të pastrimit për subjektet ekonomike në Bashkinë Mallakastër (Paketa Fiskale 2025)

Kategoria e aktivitetit	Nënkategoritë kryesore	Tarifa vjetore (lekë)
-------------------------	------------------------	-----------------------

Tregti me pakicë	Dyqane ushqimore, konfeksione, artikuj industrialë, hidrosanitare, mobilie, farmaci, materiale ndërtimi, etj.	4 000 – 30 000
Tregti me shumicë	Njësi tregtare me shumicë	12 000
Shërbime	Lavazhe, servise, gomisteri, internet, palestra, kancelari, parukeri, kurse, tregje private, etj.	4 000 – 20 000
Prodhim	Përpunim druri, metali, mermeri, furra buke, baxho, fabrikë mielli, fabrikë vaji, prodhim ushqimor, etj.	8 000 – 20 000
Profesione të lira	Klinika, veterinerë, noterë, avokatë, inxhinierë, kontabilistë, hidraulikë, elektrikistë, etj.	8 000 – 10 000
Tregti ambulante	Shitës ambulantë	3 000
Transport pasagjerësh	Sipas kapacitetit të automjetit	5 000 – 20 000
Transport mallrash	Sipas tonazhit të automjetit	5 000 – 20 000
Agjenci transporti	Agjenci me xhiro deri në 14 000 000 lekë	15 000

Burimi: Paketa Fiskale e Bashkisë Mallakastër, 2025.

3.1.9 Tarifat familjare dhe diferencimi territorial

Tarifat familjare përbëjnë një burim të rëndësishëm të financimit të shërbimeve publike vendore dhe aplikohen në të gjitha zonat ku ofrohet shërbimi i pastrimit, gjelbërimit dhe ndriçimit publik.

Struktura tarifore është e diferencuar midis zonës urbane (Ballsh) dhe njësive administrative rurale (Qendër, Aranitas, Hekal, Greshicë), duke reflektuar diferencat në nivelin e shërbimeve dhe kostot operative të tyre.

Ky diferencim siguron:

- barazi sociale në ngarkesën fiskale,
- proporcionalitet me shërbimin e marrë,
- dhe qëndrueshmëri financiare të sistemit.

Njësia administrative	Pastrimi (lekë/vit)	Gjelbërimi (lekë/vit)	Ndriçimi publik (lekë/vit)	Totali (lekë/vit)
Ballsh (urban)	2,000	500	1,000	3,500
Qendër	1,000	250	500	1,750
Aranitas	1,000	250	500	1,750
Hekal	1,000	250	500	1,750
Greshicë	1,000	250	500	1,750

Table 11. Tarifat familjare për shërbimet mjedore 2026

3.2 Roli i tarifave në qëndrueshmërinë e sistemit të mbetjeve

Tarifat vendore përbëjnë mekanizmin kryesor financiar për garantimin e funksionimit të sistemit të menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër. Të ardhurat e krijuara përdoren për mbulimin e kostove operative, përfshirë grumbullimin, transportin, trajtimin dhe administrimin e mbetjeve, si dhe për investime në përmirësimin e infrastrukturës mjedisore.

Në kuadër të Planit Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve 2026–2031, synohet:

- përmirësimi i nivelit të arkëtimeve,
- rritja e disiplinës fiskale,
- forcimi i kontrollit administrativ,
- dhe rritja e ndërgjegjësimit qytetar për pagesën e tarifave.

Këto masa janë thelbësore për rritjen e qëndrueshmërisë financiare të sistemit dhe për përafrimin me standardet kombëtare dhe ato të Bashkimit Evropian në fushën e menaxhimit të mbetjeve

Viti	Të ardhurat nga pastrimi (lekë)	Rritja vjetore (%)
2023	39,273,087	-
2024	50,420,551	+28%
2025	57,984,902	+15%
2026	58,909,520	+1.5%

Table 12. Të ardhurat nga tarifat

4. Analiza e Burimeve të Financimit të Shërbimit të Menaxhimit të Mbetjeve

Financimi i shërbimit të menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër mbështetet në dy burime kryesore: të ardhurat nga tarifa vendore e menaxhimit të mbetjeve dhe transfertat sektoriale të akorduara nga buxheti i shtetit.

Sipas Programit Buxhetor Afatmesëm 2026–2028, të ardhurat nga tarifa e menaxhimit të mbetjeve parashikohen në nivelin 19.46 milion lekë në vitin 2026 dhe rreth 20.04 milion lekë në vitet 2027–2028. Paralelisht, Bashkia Mallakastër përfiton transfertë sektoriale për menaxhimin e mbetjeve urbane në vlerën 25.4 milion lekë në vit.

Në total, fondet e disponueshme për sektorin e menaxhimit të mbetjeve parashikohen të arrijnë rreth 44.9 milion lekë në vitin 2026 dhe 45.4 milion lekë në vitet 2027–2028. Këto fonde krijojnë bazën financiare për mbulimin e kostove operative të grumbullimit, transportit dhe depozitimit të mbetjeve, si dhe për investimet e planifikuara në kuadër të modernizimit të sistemit të menaxhimit të mbetjeve.

Megjithatë, për të garantuar qëndrueshmërinë afatgjatë të sistemit, Bashkia Mallakastër synon rritjen graduale të nivelit të arkëtimit të tarifës së pastrimit, përmirësimin e administrimit fiskal dhe optimizimin e kostove operative, në përputhje me parimin "ndotësi paguan" dhe objektivat e ekonomisë qarkulluese.

Qëllimi i kësaj analize është vlerësimi i koston për njësi (€/ton) dhe përcaktimi i nivelit të mbulimit të kostove nga të ardhurat e gjeneruara përmes tarifave vendore.

4.1. Analiza e Qëndrueshmërisë Financiare të Shërbimit të Menaxhimit të Mbetjeve

Financimi i shërbimit të menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër realizohet përmes kombinimit të të ardhurave nga tarifa e menaxhimit të mbetjeve, transfertave sektoriale nga buxheti i shtetit dhe fondeve të tjera të bashkisë. Analiza financiare e Programit Buxhetor Afatmesëm 2026–2028 tregon se sektori i menaxhimit të mbetjeve përbën një nga shërbimet publike me peshën më të madhe në buxhetin vendor, duke kërkuar financim të vazhdueshëm për kostot operative dhe investimet infrastrukturore.

Viti	Tarifa (000 lekë)	Kosto totale (000 lekë)	Mbulimi nga tarifa (%)
2026	19,460	58,910	33.0%
2027	20,044	61,110	32.8%
2028	20,044	61,110	32.8%

Table 13. Analiza e koston së shërbimit dhe mbulimit financiar

Viti	Tarifa e mbetjeve (000 lekë)	Transferte sektoriale (000 lekë)	Totali i financimit (000 lekë)	Kosto totale e programit (000 lekë)
2026	19,460	25,400	44,860	58,910
2027	20,044	25,400	45,444	61,110
2028	20,044	25,400	45,444	61,110

Table 14. Të ardhurat dhe koston e planifikuara

Analiza tregon se të ardhurat nga tarifa e menaxhimit të mbetjeve mbulojnë rreth **një të tretën e koston reale të shërbimit**, ndërsa pjesa tjetër financohet nga transfertat sektoriale dhe burime të tjera të buxhetit vendor.

Viti	Buxheti (lekë)	Të ardhura nga tarifat (vlerësim)	Mbulimi financiar
2023	39,273,087	25,000,000	64%
2024	50,420,551	32,000,000	63%
2025	57,984,902	38,000,000	65%
2026	58,909,520	40,000,000	68%

Table 15. të ardhura nga tarifat dhe niveli i mbulimit

Analiza tregon se sistemi i menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër:

- nuk është plotësisht i vetëfinancuar,
- mbështetet pjesërisht në subvencione nga buxheti vendor,
- ka një nivel mbulimi financiar rreth 60–70%.

Viti	Financimi total (000 lekë)	Kosto totale (000 lekë)	Deficit (000 lekë)
2026	44,860	58,910	-14,050
2027	45,444	61,110	-15,666
2028	45,444	61,110	-15,666

Table 16. Bilanci Financiar i Shërbimit

Rezultatet tregojnë se sistemi i menaxhimit të mbetjeve vazhdon të operojë me deficit financiar, i cili varion nga rreth **14–16 milion lekë në vit**. Ky deficit mbulohet nga fondet e përgjithshme të bashkisë dhe tregon nevojën për përmirësimin e mekanizmave të financimit të sektorit.

Kostoja e shërbimit për ton mbetje Duke marrë si referencë sasinë aktuale të mbetjeve të grumbulluara prej rreth **3,100 ton/vit**, kostoja mesatare e shërbimit rezulton:

Viti	Kosto totale (lekë)	Mbetje (ton/vit)	Kosto për ton (lekë/ton)	Kosto për ton (€/ton)
2026	58,910,000	3,100	19,003	~190
2027	61,110,000	3,100	19,713	~197
2028	61,110,000	3,100	19,713	~197

Table 17. Kostoja e Shërbimit për ton mbetje

4.2. Perspektiva 2029–2031

Për periudhën 2029–2031, Bashkia Mallakastër synon të përmirësojë gradualisht qëndrueshmërinë financiare të sistemit përmes:

- rritjes së nivelit të arketimeve të tarifës së pastrimit;
- zgjerimit të bazës së taksapaguesve;
- reduktimit të humbjeve administrative;
- optimizimit të itinerareve të grumbullimit;
- zhvillimit të skemave të riciklimit dhe kompostimit, të cilat do të reduktojnë sasinë e mbetjeve që transportohen për depozitim.

Objektivi është që deri në fund të periudhës së planit, niveli i mbulimit të kostove nga tarifa e menaxhimit të mbetjeve të rritet gradualisht nga rreth **33% në mbi 45%**, duke ulur varësinë nga subvencionimi i drejtpërdrejtë i shërbimit.

4.2.1. Projektioni i gjenerimit të mbetjeve dhe kostove 2026–2031

Në vijim të analizës demografike dhe të ecures së shërbimit të menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër, është realizuar projeksioni i gjenerimit të mbetjeve urbane dhe kostove përkatëse për periudhën 2026–2031. Ky projeksion mbështetet në të dhënat historike të viteve të fundit, në stabilizimin e popullsisë rreth 43,080 banorëve, si dhe në përmirësimin gradual të mbulimit të shërbimit dhe të eficiencës operationale.

Analiza merr në konsideratë gjithashtu ndikimin e zhvillimeve ekonomike lokale, ndryshimet në strukturën e konsumit familjar dhe biznesor, si dhe tendencat e përgjithshme të rritjes së kostove të shërbimeve publike. Në këtë kuadër janë ndërtuar tre skenarë zhvillimi: skenari realist, skenari optimist dhe skenari negativ, të cilët shërbejnë si bazë për planifikimin strategjik dhe financiar të sistemit të menaxhimit të mbetjeve.

Në skenarin realist, i cili konsiderohet si baza kryesore e planifikimit, parashikohet një rritje e lehtë dhe e qëndrueshme e sasisë së mbetjeve të gjeneruara, e lidhur kryesisht me stabilitetin demografik dhe përmirësimin gradual të mbulimit të shërbimit. Në këtë skenar, sasia e mbetjeve pritet të rritet nga rreth 3,125 ton në vitin 2026 në rreth 3,600 ton në vitin 2031, ndërsa kostot totale të shërbimit parashikohen të ndjekin një trend të ngjashëm rritës, si rezultat i indeksimit të kostove operative dhe rritjes së volumit të shërbimit.

Skenari optimist supozon një përmirësim më të shpejtë të sistemit të menaxhimit të mbetjeve, i shoqëruar me rritje të mbulimit të shërbimit deri në nivel maksimal, rritje të konsumit dhe formalizim më të mirë të raportimit të mbetjeve. Në këtë rast, rritja e sasisë së mbetjeve është më e theksuar, duke reflektuar gjithashtu zhvillim ekonomik dhe rritje të aktivitetit tregtar në territor.

Ndërkohë, skenari negativ pasqyron një situatë me rënie të lehtë të gjenerimit të mbetjeve si pasojë e emigracionit dhe tkurrjes demografike, por me një rritje të lehtë të kostove për njësi, e lidhur me mungesën e eficiencës dhe rritjen e kostove operative fikse. Ky skenar shërben si instrument vlerësimi të rreziqeve financiare dhe operationale të sistemit.

Në tërësi, projeksioni tregon se sistemi i menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër do të mbetet relativisht i qëndrueshëm gjatë periudhës 2026–2031, por do të kërkojë përmirësim të vazhdueshëm të eficiencës, rritje të nivelit të riciklimit dhe forcim të mekanizmave financiarë për të garantuar qëndrueshmërinë e shërbimit.

Viti	Skenari realist (ton)	Skenari optimist (ton)	Skenari negativ (ton)
2026	3,125	3,125	3,125
2027	3,200	3,400	3,050
2028	3,300	3,700	3,000
2029	3,400	4,000	2,950
2030	3,500	4,300	2,900
2031	3,600	4,600	2,850

Table 18. Projeksioni i Mbetjeve dhe Kostove

5. Analiza SWOT e Sistemit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve

Analiza SWOT është përdorur për të vlerësuar gjendjen aktuale të sistemit vendor të menaxhimit të mbetjeve dhe për të identifikuar faktorët e brendshëm dhe të jashtëm që ndikojnë në arritjen e objektivave të planit. Kjo analizë shërben si bazë për përcaktimin e prioriteteve strategjike dhe masave të nevojshme për periudhën 2026–2031.

Pikat e Forta	Pikat e Dëbëta
Ekzistenca e një sistemi të organizuar për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve urbane.	Mbulim jo i plotë i shërbimit në disa zona periferike dhe rurale.
Kuadër ligjor dhe institucional i konsoliduar për menaxhimin e mbetjeve.	Nivel i ulët i ndarjes së mbetjeve në burim dhe riciklimit.
Përvojë administrative në ofrimin e shërbimeve të pastrimit.	Varësi e lartë nga financimet e buxhetit vendor.
Ekzistenca e strukturave përgjegjëse për monitorimin dhe administrimin e shërbimit.	Nivel i kufizuar i ndërgjegjësimit publik për ekonominë qarkulluese.
Përfshirja e objektivave të menaxhimit të mbetjeve në dokumentet vendore të planifikimit.	Mungesë e sistemeve të avancuara të monitorimit dhe raportimit të performancës.

Table 19. Analiza SWOT

Mundësitë	Kërcënimet
Financime nga programet e Bashkimit Evropian dhe donatorët ndërkombëtarë.	Rritja e kostove të karburantit, energjisë dhe operimit të shërbimeve.
Zbatimi i politikave kombëtare për ekonominë qarkulluese dhe riciklimin.	Rritja e sasisë së mbetjeve si rezultat i zhvillimit urban dhe turistik.
Bashkëpunimi ndërvendor për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës.	Depozitimi i paligjshëm i mbetjeve dhe krijimi i hotspot-eve mjedisore.
Zhvillimi i tregut të materialeve të riciklueshme.	Mungesa e tregjeve të qëndrueshme për materialet e ricikluara.
Përdorimi i teknologjive të reja për monitorimin e shërbimeve.	Ndryshimet klimatike dhe fenomenet ekstreme që mund të ndikojnë në operimin e sistemit.

Table 20. Analiza SWOT

Përfundime nga analiza SWOT

Analiza tregon se sistemi vendor disponon bazat institucionale dhe organizative të nevojshme për përmirësimin e menaxhimit të mbetjeve, por përballet me sfida të rëndësishme që lidhen me qëndrueshmërinë financiare, nivelin e riciklimit dhe ndërgjegjësimin e publikut. Në të njëjtën kohë, kuadri kombëtar dhe procesi i përafrimit me standardet e Bashkimit Evropian krijojnë mundësi të konsiderueshme për modernizimin e sistemit dhe rritjen e performancës mjedisore. Për këtë arsye, objektivat dhe masat e planit fokusohen në forcimin e ekonomisë qarkulluese, rritjen e eficiencës operacionale dhe përmirësimin e qëndrueshmërisë financiare të shërbimit.

6. Analiza e Riskut dhe Plani i Menaxhimit të Riskut

Qëllimi

Menaxhimi i mbetjeve përballet me një sërë faktorësh të brendshëm dhe të jashtëm që mund të ndikojnë në arritjen e objektivave të Planit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve 2026–2031. Analiza e riskut synon të identifikojë këto rreziqe, të vlerësojë probabilitetin dhe ndikimin e tyre, si dhe të përcaktojë masat parandaluese dhe korrigjuese për minimizimin e efekteve negative.

Vlerësimi i riskut është kryer duke përdorur matricën e probabilitetit dhe ndikimit, ku rreziqet klasifikohen si të ulëta, mesatare ose të larta.

Matrica e Riskut

Ndikimi / Probabiliteti	I Ulët	Mesatar	I Lartë
I Lartë	Mesatar	I Lartë	Kritik
Mesatar	I Ulët	Mesatar	I Lartë
I Ulët	I Ulët	I Ulët	Mesatar

Table 21. Matrica e Riskut

Rreziqet e klasifikuara si kritike ose të larta do të monitorohen në mënyrë të vazhdueshme nga strukturat përgjegjëse të bashkisë.

Identifikimi dhe Vlerësimi i Rreziqeve

Risku	Probabiliteti	Ndikimi	Niveli i Riskut	Masa Menaxhuese
Mungesa e fondeve për investime	Mesatar	I lartë	I lartë	Aplikim në programe kombëtare dhe ndërkombëtare financimi

Nivel i ulët i arkëtimit të tarifës së pastrimit	I lartë	I lartë	Kritik	Përmirësim i sistemit të faturimit dhe arkëtimit
Rritja e kostove operative	I lartë	Mesatar	I lartë	Rishikim periodik i tarifave dhe optimizim i shërbimit
Ulje e transfertave buxhetore	Mesatar	Mesatar	Mesatar	Diversifikim i burimeve financiare

Table 22. Identifikimi i Riskut

Rreziqet Operacionale

Risku	Probabiliteti	Ndikimi	Niveli i Riskut	Masa Menaxhuese
Defekte të mjeteve të transportit	Mesatar	I lartë	I lartë	Program mirëmbajtjeje parandaluese
Mungesë e pajisjeve dhe kontenierëve	Mesatar	Mesatar	Mesatar	Investime graduale sipas planit
Mbingarkesa sezonale e sistemit	I lartë	Mesatar	I lartë	Rritje sezonale e kapaciteteve operative
Ndërprerje e shërbimit nga faktorë të jashtëm	I ulët	I lartë	Mesatar	Plane emergjence dhe kontrata rezervë

Table 23. Rreziqet Operacionale

Rreziqet Institucionale

Risku	Probabiliteti	Ndikimi	Niveli i Riskut	Masa Menaxhuese
Mungesa e kapaciteteve teknike	Mesatar	Mesatar	Mesatar	Trajnime periodike për stafin
Ndryshime në kuadrin ligjor	Mesatar	Mesatar	Mesatar	Përditësim i vazhdueshëm i dokumenteve strategjike
Koordinim i pamjaftueshëm institucional	Mesatar	Mesatar	Mesatar	Forcim i mekanizmave të bashkëpunimit

Table 24. Rreziqet Institucionale

Rreziqet Sociale

Risku	Probabiliteti	Ndikimi	Niveli i Riskut	Masa Menaxhuese
-------	---------------	---------	-----------------	-----------------

Nivel i ulët i ndërgjegjësimit publik	I lartë	Mesatar	I lartë	Fushata të vazhdueshme sensibilizimi
Mospranim i ndarjes së mbetjeve në burim	Mesatar	Mesatar	Mesatar	Programe edukimi dhe pilot-projekte
Depozitim i paligjshëm i mbetjeve	I lartë	I lartë	Kritik	Monitorim dhe masa administrative

Table 25. Rreziqet Sociale

Rreziqet Mjedisore

Risku	Probabiliteti	Ndikimi	Niveli i Riskut	Masa Menaxhuese
Krijimi i hotspot-eve të reja	Mesatar	I lartë	I lartë	Inspektime dhe pastrime periodike
Ndotje e tokës dhe ujërave	Mesatar	I lartë	I lartë	Kontroll i vazhdueshëm i praktikave të menaxhimit
Përmbajtje ose fenomene ekstreme klimatike	Mesatar	Mesatar	Mesatar	Integrim i masave të adaptimit klimatik

Table 26. Rreziqet Mjedisore

7. Plani i Menaxhimit të Riskut

Plani i Menaxhimit të Riskut përbën një instrument të rëndësishëm për garantimin e zbatimit efektiv të Planit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve gjatë periudhës 2026–2031. Duke qenë se menaxhimi i mbetjeve ndikohet nga faktorë financiarë, teknikë, institucionalë, socialë dhe mjedisorë, është e nevojshme që rreziqet potenciale të identifikohen në kohë, të monitorohen vazhdimisht dhe të adresohen përmes masave parandaluese dhe korrigjuese.

Qasja e ndjekur në këtë plan bazohet në parimin e menaxhimit proaktiv të riskut, ku synohet jo vetëm reagimi ndaj problemeve pasi ato ndodhin, por edhe parandalimi i tyre përmes planifikimit, monitorimit dhe përmirësimit të vazhdueshëm të performancës së sistemit.

7.1 Objektivat e Menaxhimit të Riskut

Objektivat kryesore të planit të menaxhimit të riskut janë:

- garantimi i vazhdimësisë së shërbimit të menaxhimit të mbetjeve në të gjithë territorin e bashkisë;
- minimizimi i ndikimeve negative financiare, operative dhe mjedisore;

- rritja e aftësisë së bashkisë për t'iu përgjigjur situatave të paparashikuara;
- mbrojtja e shëndetit publik dhe e mjedisit;
- sigurimi i arritjes së objektivave të planit dhe treguesve të performancës;
- rritja e transparencës dhe llogaridhënies në menaxhimin e shërbimit.

7.1.1 Mekanizmat e Menaxhimit të Riskut

Për të siguruar zbatimin efektiv të këtij plani, Bashkia do të krijojë një proces të strukturuar për identifikimin, vlerësimin dhe trajtimin e rreziqeve. Ky proces do të përfshijë:

- Identifikimin e Riskut

Strukturat përgjegjëse të bashkisë do të evidentojnë në mënyrë periodike faktorët që mund të ndikojnë negativisht në realizimin e objektivave të planit. Identifikimi do të bazohet në:

- monitorimin e performancës së shërbimit;
- raportet teknike dhe financiare;
- ankesat e qytetarëve;
- inspektimet në terren;
- vlerësimet e ndikimeve mjedisore;
- ndryshimet në kuadrin ligjor dhe institucional.

- Vlerësimi i Riskut

Çdo risk i identifikuar do të vlerësohet në bazë të probabilitetit të ndodhjes dhe ndikimit të mundshëm në sistemin e menaxhimit të mbetjeve. Vlerësimi do të mundësojë priorizimin e rreziqeve dhe përqendrimin e burimeve tek ato me ndikimin më të madh.

Rreziqet me nivel të lartë ose kritik do të trajtohen me përparësi dhe do të monitorohen në mënyrë të vazhdueshme nga strukturat drejtuese të bashkisë.

- Trajtimi i Riskut

Për çdo risk do të përcaktohen masa specifike parandaluese dhe korrigjuese. Këto masa mund të përfshijnë:

- investime në infrastrukturë dhe pajisje;
- rritje të kapaciteteve njerëzore dhe teknike;
- përmirësim të procedurave operative;
- sigurimin e burimeve shtesë financiare;
- bashkëpunim me institucione të tjera dhe partnerë privatë;
- programe edukimi dhe ndërgjegjësimi për komunitetin.

- Përgjegjësitë Institucionale

Për zbatimin e planit të menaxhimit të riskut do të angazhohen të gjitha strukturat përgjegjëse për menaxhimin e mbetjeve.

Drejtoria përgjegjëse për shërbimet publike do të koordinojë procesin e identifikimit dhe monitorimit të rreziqeve operacionale dhe mjedisore. Drejtoria e financës do të monitorojë rreziqet financiare dhe qëndrueshmërinë ekonomike të shërbimit, ndërsa strukturat e monitorimit dhe kontrollit do të raportojnë periodikisht mbi problematikat e evidentuara gjatë zbatimit të planit.

Raportet e monitorimit të riskut do t'i paraqiten drejtuesve të bashkisë të paktën një herë në vit, si pjesë e procesit të vlerësimit të performancës së planit.

8.Masat Kryesore të Menaxhimit të Riskut

Për periudhën 2026–2031 do të zbatohen këto masa prioritare:

Në fushën financiare

- rritja graduale e nivelit të arkëtimit të tarifës së pastrimit;
- përmirësimi i bazës së të dhënave të taksapaguesve;
- aplikimi për fonde kombëtare dhe ndërkombëtare;
- optimizimi i kostove operative të shërbimit.

Në fushën operacionale

- rinovimi dhe mirëmbajtja periodike e flotës së mjeteve;
- shtimi i kapaciteteve të grumbullimit në zonat me rritje të popullsisë dhe turizmit;
- përmirësimi i sistemeve të monitorimit të shërbimit;
- hartimi i planeve të emergjencës për ndërprerje të mundshme të operacioneve.

Në fushën sociale

- organizimi i fushatave të vazhdueshme të edukimit mjedisor;
- promovimi i ndarjes së mbetjeve në burim;
- rritja e pjesëmarrjes së komunitetit në proceset vendimmarrëse;
- forcimi i komunikimit me qytetarët dhe bizneset.

Në fushën mjedisore

- eliminimi gradual i hotspot-eve mjedisore;
- monitorimi i zonave me risk të lartë për depozitime të paligjshme;
- përmirësimi i kontrollit mjedisor;
- integrimi i masave të përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike në planifikimin e shërbimit.

9. Monitorimi dhe Rishikimi i Planit të Riskut

Plani i Menaxhimit të Riskut do të rishikohet çdo vit në kuadër të procesit të monitorimit të Planit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve. Rishikimi do të bazohet në rezultatet e arritura, ndryshimet në kushtet operative dhe financiare, si dhe në problematikat e evidentuara gjatë zbatimit të planit.

Në rastet kur identifikohen rreziqe të reja ose ndryshime të rëndësishme në nivelin e rrezikut ekzistues, Bashkia do të ndërmarrë masa korigjuese dhe do të përditësojë regjistrin e riskut dhe masat përkatëse të menaxhimit.

Përfundim

Zbatimi i Planit të Menaxhimit të Riskut do të kontribuojë në rritjen e qëndrueshmërisë financiare, operacionale dhe mjedisore të sistemit vendor të menaxhimit të mbetjeve. Nëpërmjet monitorimit të vazhdueshëm dhe reagimit të shpejtë ndaj sfidave të mundshme, Bashkia synon të garantojë realizimin e objektivave të planit dhe ofrimin e një shërbimi cilësor, të sigurt dhe të qëndrueshëm për qytetarët dhe mjedisin.

Po, dakord. Versioni aktual është teknikisht korrekt, por ende lexohet si një përmbledhje. Për një dokument që do të shkojë në Ministri, ky kapitull duhet të japë përshtypjen se është bërë një analizë reale strategjike dhe jo thjesht një krahasim tabelar.

Unë do ta zgjeroja në 5–7 faqe, me hyrje, metodologji, analizë të detajuar të secilit skenar, vlerësim të ndikimeve dhe argumentim të zgjedhjes.

10. Analiza e Alternativave dhe Përzgjedhja e Skenarit Optimal

Planifikimi i menaxhimit të mbetjeve kërkon vlerësimin e alternativave të ndryshme të zhvillimit për të garantuar që investimet dhe masat e propozuara të jenë teknikisht të realizueshme, ekonomikisht të përballueshme dhe mjedisisht të qëndrueshme. Në përputhje me parimet e planifikimit strategjik dhe kërkesat e legjislacionit kombëtar për menaxhimin e mbetjeve, gjatë hartimit të këtij plani janë analizuar alternativa të ndryshme për organizimin dhe zhvillimin e sistemit vendor të menaxhimit të mbetjeve për periudhën 2026–2031.

Qëllimi i kësaj analize është të identifikojë alternativën që ofron ekuilibrin më të mirë ndërmjet kostos së investimeve, efikasitetit operacional, përfitimeve mjedisore dhe aftësisë së bashkisë për të përmbushur objektivat kombëtare dhe evropiane në fushën e menaxhimit të mbetjeve.

Analiza është zhvilluar duke marrë në konsideratë gjendjen aktuale të sistemit, tendencat e pritshme të zhvillimit urban dhe ekonomik, rritjen e popullsisë sezonale, nevojat për investime dhe objektivat e përcaktuara në Planin Kombëtar të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve.

10.1 Metodologjia e Vlerësimit të Alternativave

Përzgjedhja e alternativës optimale është bazuar në një proces krahasues të disa skenarëve të mundshëm të zhvillimit. Secili skenar është vlerësuar sipas një grupi kriteresh që reflektojnë kërkesat ligjore, nevojat vendore dhe objektivat strategjike të planit. Kriteret kryesore të vlerësimit përfshijnë:

- **Përputhshmëria ligjore** Shkalla në të cilën alternativa kontribuon në përmbushjen e kërkesave të legjislacionit kombëtar dhe objektivate të politikave kombëtare për menaxhimin e mbetjeve.
- **Ndikimi mjedisor** Potenciali i alternativës për të reduktuar ndotjen, për të ulur sasinë e mbetjeve që depozitohen dhe për të rritur rikuperimin e materialeve.
- **Efikasiteti operacional** Aftësia e sistemit për të ofruar një shërbim cilësor, të vazhdueshëm dhe ekonomikisht efikas.
- **Qëndrueshmëria financiare** Raporti ndërmjet kostove të investimit dhe përfitimeve afatgjata, si dhe mundësia e financimit të masave të propozuara.
- **Pranueshmëria sociale** Shkalla e pranimit nga komuniteti dhe mundësia e përfshirjes aktive të qytetarëve dhe bizneseve.
- **Kontributi në ekonominë qarkulluese** Potenciali për të rritur ripërdorimin, riciklimin dhe rikuperimin e burimeve.

11. Vazhdimi i Situatës Aktuale

Ky skenar bazohet në vazhdimin e modelit ekzistues të menaxhimit të mbetjeve pa ndërhyrje të rëndësishme strukturore ose investime shtesë. Në këtë rast, sistemi do të vazhdojë të funksionojë me kapacitetet aktuale, me përmirësime minimale që lidhen vetëm me mirëmbajtjen rutinë të infrastrukturës ekzistuese.

Në këtë skenar, mbetjet vazhdojnë të grumbullohen në mënyrë të përzier, pa ndarje në burim dhe pa krijimin e mekanizmave të rinj për riciklimin ose kompostimin. Depozitimi mbetet metoda kryesore e trajtimit të mbetjeve.

Megjithëse ky skenar kërkon investime minimale dhe paraqet nivelin më të ulët të kostove afatshkurtra, ai nuk krijon mundësi për përmirësimin e performancës së sistemit.

Për më tepër, me rritjen e popullsisë, zhvillimin urban dhe shtimin e aktivitetit ekonomik dhe turistik, sistemi aktual pritet të përballët me presione gjithnjë e më të mëdha.

Në afat të gjatë, ky skenar mund të çojë në:

- rritje të kostove të operimit dhe depozitimit;
- shtim të depozitimeve të paligjshme;
- mosarritje të objektivave kombëtare të riciklimit;
- rritje të ndikimeve negative në mjedis;
- nevojë për investime të kushtueshme korrigjuese në të ardhmen.

Për këto arsye, ky skenar konsiderohet si alternativa me nivelin më të ulët të qëndrueshmërisë.

1 – Përmirësimi i Sistemit Ekzistues

Ky skenar parashikon optimizimin gradual të sistemit aktual përmes investimeve të moderuara dhe përmirësimeve organizative.

Masat kryesore përfshijnë:

- shtimin e kapaciteteve të grumbullimit;
- vendosjen e kontenierëve shtesë;
- rinovimin e pjesshëm të flotës;
- optimizimin e itinerareve të transportit;
- forcimin e monitorimit dhe kontrollit të shërbimit.

Ky model synon të rrisë efikasitetin operacional dhe të përmirësojë cilësinë e shërbimit pa ndryshuar në mënyrë thelbësore strukturën e sistemit.

Zbatimi i këtij skenari pritet të sjellë:

- përmirësim të mbulimit me shërbim;
- ulje të kostove operative për njësi;
- përmirësim të nivelit të pastërtisë urbane;
- reduktim të ankesave të qytetarëve.

Megjithatë, ndikimi në objektivat e riciklimit mbetet i kufizuar, pasi sistemi vazhdon të mbështetet kryesisht në grumbullimin e përzier të mbetjeve. Për rrjedhojë, edhe pse paraqet përmirësim ndaj situatës aktuale, ky skenar nuk siguron transformimin e nevojshëm të sistemit në përputhje me parimet e ekonomisë qarkulluese.

2- Menaxhim i Integruar dhe Ekonomi Qarkulluese

Ky skenar përfaqëson alternativën më të avancuar dhe më të qëndrueshme për zhvillimin e sistemit vendor të menaxhimit të mbetjeve.

Ai bazohet në zbatimin gradual të hierarkisë së menaxhimit të mbetjeve, ku prioritet i jepet parandalimit të gjenerimit të mbetjeve, ripërdorimit, riciklimit dhe rikuperimit të materialeve, duke reduktuar sa më shumë sasinë e mbetjeve që përfundojnë në depozitim.

Në këtë skenar parashikohen:

- ndarja e mbetjeve në burim;
- krijimi i sistemeve për mbledhjen e veçuar të fraksioneve kryesore;
- rritja graduale e riciklimit;
- promovimi i kompostimit të mbetjeve organike;
- eliminimi i hotspot-eve mjedisore;
- forcimi i edukimit mjedisor;
- dixhitalizimi i monitorimit të shërbimeve.

Përfitimet e këtij skenari janë të shumta.

Nga pikëpamja mjedisore, ai redukton ndotjen dhe konsumin e burimeve natyrore. Nga pikëpamja ekonomike, krijon mundësi për rikuperimin e materialeve dhe reduktimin gradual të kostove të depozitimit. Nga pikëpamja sociale, përmirëson cilësinë e jetës dhe rrit ndërgjegjësimin e komunitetit.

Megjithëse kërkon investime më të mëdha fillestare dhe një angazhim më të lartë institucional, ky skenar konsiderohet alternativa më e përshtatshme për zhvillimin afatgjatë të sistemit.

3- Krahasimi dhe Vlerësimi i Alternativave

Analiza krahasuese tregon se secila alternativë paraqet avantazhe dhe kufizime të ndryshme. Skenari 0 karakterizohet nga kosto të ulëta fillestare, por performancë të dobët afatgjatë. Skenari 1 sjell përmirësime operacionale, por nuk garanton përmbushjen e objektivave strategjike të riciklimit dhe ekonomisë qarkulluese. Ndërsa Skenari 2 siguron përfitimet më të mëdha mjedisore dhe ekonomike, si dhe përputhjen më të lartë me politikat kombëtare dhe evropiane.

Në vlerësimin e përgjithshëm është marrë parasysh jo vetëm kostoja e investimeve, por edhe kostoja e mosveprimit, ndikimi në mjedis, përfitimet afatgjata dhe aftësia e sistemit për t'u përshtatur me sfidat e ardhshme.

4- Përzgjedhja e Skenarit Optimal

Bazuar në rezultatet e analizës, Bashkia zgjedh si alternativë strategjike **Skenarin 2 – Menaxhimi i Integruar i Mbetjeve dhe Zbatimi i Parimeve të Ekonomisë Qarkulluese**.

Përzgjedhja e këtij skenari mbështetet në faktin se ai ofron balancën më të mirë ndërmjet zhvillimit mjedisor, efikasitetit ekonomik dhe përmbushjes së objektivave kombëtare. Zbatimi i tij do të mundësojë modernizimin gradual të sistemit vendor, rritjen e normave të riciklimit, uljen e sasisë së mbetjeve të depozituara dhe përmirësimin e qëndrueshmërisë financiare dhe institucionale të shërbimit.

Nëpërmjet këtij skenari, Bashkia synon të krijojë një sistem modern, të integruar dhe të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me standardet evropiane dhe me nevojat e zhvillimit të territorit gjatë periudhës 2026–2031.

12.Strategjia e Qëndrueshmërisë Financiare

Qëndrueshmëria financiare përbën një nga kushtet themelore për funksionimin efektiv dhe afatgjatë të sistemit të menaxhimit të mbetjeve. Arritja e objektivave të përcaktuara në këtë plan kërkon jo vetëm investime në infrastrukturë, pajisje dhe kapacitete institucionale, por edhe sigurimin e burimeve të mjaftueshme financiare për operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e vazhdueshëm të sistemit.

Përvoja e viteve të fundit tregon se kostot e menaxhimit të mbetjeve kanë shfaqur tendencë në rritje si rezultat i zgjerimit të zonave të shërbimit, rritjes së çmimeve të karburanteve dhe energjisë, si dhe nevojës për përmirësimin e standardeve mjedisore. Në të njëjtën kohë, niveli i të ardhurave nga tarifat e pastrimit nuk ka qenë gjithmonë i mjaftueshëm për të mbuluar kostot reale të shërbimit.

Për këtë arsye, Strategjia e Qëndrueshmërisë Financiare synon krijimin e një sistemi të balancuar financiarisht, që siguron vazhdimësinë e shërbimit, përmirësimin e performancës dhe realizimin e investimeve të planifikuara.

12.1Objektivat e Strategjisë Financiare

Objektivat kryesorë të strategjisë janë:

- sigurimi i burimeve të qëndrueshme financiare për zbatimin e planit;
- rritja graduale e nivelit të mbulimit të kostove nga të ardhurat e sistemit;
- përmirësimi i efikasitetit të përdorimit të burimeve financiare;
- reduktimi i varësisë nga financimet e jashtme afatshkurtra;
- krijimi i kushteve për investime të reja në sektor;
- garantimi i aksesit të qytetarëve në një shërbim cilësor dhe të përballueshëm.

12.1.1 Burimet e Financimit

Financimi i sistemit vendor të menaxhimit të mbetjeve do të mbështetet në një kombinim burimesh financiare, me qëllim uljen e riskut financiar dhe rritjen e qëndrueshmërisë së sistemit.

a)Të ardhurat nga tarifat vendore

Tarifa e pastrimit përbën burimin kryesor të financimit të shërbimit. Bashkia do të vazhdojë përmirësimin e administrimit të tarifës përmes:

- përditësimin të regjistrave të subjekteve dhe familjeve;
- përmirësimin të procedurave të faturimit;
- forcimit të mekanizmave të arkëtimit;
- rritjes së transparencës në përdorimin e të ardhurave.

Qëllimi është rritja graduale e nivelit të mbledhjes së tarifave dhe afrimi progresiv i të ardhurave me kostot reale të shërbimit.

b)Buxheti i Bashkisë

Buxheti vendor do të vazhdojë të mbështesë financimin e aktiviteteve që nuk mund të mbulohen plotësisht nga tarifa e pastrimit, veçanërisht investimet strategjike dhe ndërhyrjet prioritare me karakter publik.

c)Fondet e Qeverisë Qendrore

Bashkia do të synojë përfitimin e fondeve nga programet kombëtare të investimeve dhe skemat mbështetëse të qeverisë qendrore për sektorin e menaxhimit të mbetjeve.

d)Fondet e Bashkimit Evropian dhe Donatorëve

Një burim i rëndësishëm financimi do të jetë aplikimi në programe të financuara nga Bashkimi Evropian dhe partnerët ndërkombëtarë të zhvillimit.

Në këtë kuadër do të synohen:

- programet IPA;
- fondet për ekonominë qarkulluese;
- programet për mbrojtjen e mjedisit;
- grantet për infrastrukturën vendore;
- projektet e bashkëpunimit ndërkufitar.

e)Bashkëpunimi me Sektorin Privat

Bashkia do të shqyrtojë mundësitë për bashkëpunim me operatorët privatë në fusha të veçanta të menaxhimit të mbetjeve, veçanërisht në aktivitetet e riciklimit, rikuperimit dhe trajtimit të materialeve të veçanta.

12.1.2 Përmirësimi i Mbulimit të Kostove

Një nga sfidat kryesore të sistemit mbetet diferenca ndërmjet kostove reale të shërbimit dhe të ardhurave të siguruara nga tarifa e pastrimit.

Për të përmirësuar qëndrueshmërinë financiare do të ndërmerren masat e mëposhtme:

- rritja graduale e nivelit të arkëtimit;
- përmirësimi i identifikimit të subjekteve debitoare;
- ulja e evazionit në pagesën e tarifave;
- përmirësimi i eficiencës operative;
- optimizimi i itinerareve të grumbullimit dhe transportit;
- reduktimi i kostove operative përmes përdorimit më efikas të pajisjeve dhe burimeve.

Objektivi afatmesëm është rritja progresive e raportit ndërmjet të ardhurave dhe kostove operative të sistemit.

Në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe parimet e Bashkimit Evropian, zhvillimi i sistemit financiar do të bazohet gradualisht në parimin “Ndotësi Pague”.

Ky parim synon që kostot e menaxhimit të mbetjeve të përballohen në mënyrë proporcionale nga subjektet që gjenerojnë mbetje, duke nxitur njëkohësisht reduktimin e tyre dhe përdorimin më racional të burimeve.

Zbatimi i këtij parimi do të realizohet gradualisht dhe duke marrë në konsideratë aspektet sociale dhe ekonomike të komunitetit.

Për të minimizuar ndikimin e faktorëve që mund të cenojnë stabilitetin financiar të sistemit, Bashkia do të zbatojë masa të veçanta për menaxhimin e riskut financiar.

Këto masa përfshijnë:

- monitorimin periodik të performancës financiare;
- analizën e kostove dhe të ardhurave;
- diversifikimin e burimeve të financimit;
- planifikimin shumëvjeçar të investimeve;
- krijimin e rezervave financiare për situata emergjente;
- rishikimin periodik të tarifave dhe kostove operative.

12.1.3 Perspektiva Financiare për Periudhën 2026–2031

Gjatë periudhës së zbatimit të planit pritet një rritje graduale e nevojave për investime, veçanërisht në fushat e:

- modernizimit të flotës;
- përmirësimit të infrastrukturës së grumbullimit;
- ndarjes së mbetjeve në burim;
- edukimit dhe ndërgjegjësimit publik;
- monitorimit dhe dixhitalizimit të shërbimit.

Këto investime konsiderohen të domosdoshme për realizimin e objektivave strategjike dhe për përafrimin e sistemit vendor me standardet kombëtare dhe evropiane të menaxhimit të mbetjeve. Qëndrueshmëria financiare është një element kyç për suksesin e Planit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve 2026–2031. Përmes kombinimit të burimeve të ndryshme financiare, përmirësimit të nivelit të arkëtimit, optimizimit të kostove operative dhe aplikimit gradual të parimit “Ndotësi Pague”, Bashkia synon të ndërtojë një sistem financiarisht të qëndrueshëm, të aftë për të mbështetur zhvillimin e një sistemi modern, efikas dhe mjedisisht të përgjegjshëm të menaxhimit të mbetjeve.

13. Matrica e Monitorimit dhe Vlerësimit të Performancës (KPI)

Qëllimi dhe Rëndësia e Monitorimit

Monitorimi dhe vlerësimi i performancës përbëjnë një komponent thelbësor të zbatimit të Planit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve. Arritja e objektivave të planit nuk varet vetëm nga planifikimi i masave dhe investimeve, por edhe nga aftësia e bashkisë për të ndjekur në mënyrë sistematike progresin e tyre, për të identifikuar problematikat gjatë zbatimit dhe për të ndërmarrë masa korrigjuese kur është e nevojshme.

Në këtë kuadër, sistemi i monitorimit shërben si një mekanizëm i vazhdueshëm menaxherial, i cili mundëson matjen e rezultateve të arritura kundrejt objektivave të planifikuara. Përmes monitorimit periodik, bashkia do të jetë në gjendje të vlerësojë efektivitetin e politikave të zbatuara, të optimizojë përdorimin e burimeve financiare dhe njerëzore, si dhe të sigurojë transparencë dhe llogaridhënie ndaj qytetarëve dhe institucioneve përgjegjëse.

Sistemi i monitorimit do të mbështesë gjithashtu procesin e raportimit ndaj institucioneve kombëtare përgjegjëse për sektorin e mbetjeve dhe do të krijojë bazën e nevojshme për rishikimin dhe përditësimin e planit në rast se kushtet teknike, financiare ose ligjore ndryshojnë gjatë periudhës së zbatimit.

Objektivat e Sistemit të Monitorimit

Objektivat kryesore të sistemit të monitorimit dhe vlerësimit janë:

- matja e progresit në realizimin e objektivave strategjikë dhe operacionalë të planit;
- vlerësimi i efektivitetit të masave dhe investimeve të zbatuara;
- identifikimi në kohë i problematikave dhe devijimeve nga objektivat e planifikuara;
- përmirësimi i procesit të vendimmarrjes bazuar në evidenca dhe të dhëna të matshme;
- rritja e transparencës në administrimin e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve;
- forcimi i llogaridhënies institucionale ndaj komunitetit dhe institucioneve mbikëqyrëse;
- mbështetja e procesit të planifikimit buxhetor dhe investues në vitet pasuese.

Përmes këtij sistemi, bashkia do të ketë mundësi të vlerësojë jo vetëm nëse aktivitetet janë realizuar, por edhe nëse ato kanë prodhuar rezultatet dhe ndikimet e synuara në aspektin mjedisor, ekonomik dhe social.

Kuadri i Monitorimit

Monitorimi do të organizohet në tre nivele kryesore:

Monitorimi i Inputeve

Ky nivel do të fokusohet në burimet e përdorura për zbatimin e planit, duke përfshirë fondet financiare, pajisjet, infrastrukturën dhe burimet njerëzore të angazhuara.

Qëllimi është të sigurohet që burimet e planifikuara të jenë të disponueshme dhe të përdoren në mënyrë efektive.

Monitorimi i Produkteve (Outputs)

Ky nivel do të vlerësojë realizimin fizik të aktiviteteve dhe investimeve të planifikuara.

Shembuj të treguesve për këtë nivel përfshijnë:

- numrin e kontenerëve të vendosur;
- numrin e mjeteve të blera ose rehabilituara;
- numrin e aktiviteteve ndërgjegjësuere të realizuara;
- numrin e hotspot-eve të rehabilituara.

Monitorimi i Rezultateve (Outcomes)

Ky nivel do të fokusohet në efektet që investimet dhe masat kanë sjellë në sistemin e menaxhimit të mbetjeve.

Ndër treguesit kryesorë përfshihen:

- rritja e mbulimit me shërbim;
- rritja e normës së riciklimit;
- reduktimi i mbetjeve të depozituara;
- përmirësimi i nivelit të arkëtimit;
- ulja e depozitimeve të paligjshme.

Ky nivel konsiderohet më i rëndësishmi, pasi mat ndikimin real të planit në territor dhe komunitet.

Mekanizmi Institucional i Monitorimit

Për zbatimin efektiv të sistemit të monitorimit, bashkia do të ngrejë një mekanizëm të koordinuar institucional që do të përfshijë strukturat përgjegjëse për menaxhimin e mbetjeve, financat, planifikimin dhe monitorimin e investimeve.

Drejtoria përgjegjëse për shërbimet publike do të koordinojë mbledhjen dhe analizimin e të dhënave teknike dhe operacionale. Drejtoria e financës do të raportojë mbi treguesit financiarë dhe qëndrueshmërinë ekonomike të sistemit, ndërsa strukturat e monitorimit dhe kontrollit do të verifikojnë saktësinë e informacionit dhe realizimin e objektivave të planit.

Në rastet kur shërbimi ofrohet nga operatorë të kontraktuar, këta të fundit do të kenë detyrimin të raportojnë periodikisht të dhënat teknike dhe operative sipas formatit të përcaktuar nga bashkia.

Raportimi dhe Vlerësimi Periodik

Procesi i monitorimit do të shoqërohet me hartimin e raporteve periodike të performancës.

Raportimi do të kryhet në baza vjetore dhe do të përfshijë:

- nivelin e realizimit të objektivave;
- analizën e treguesve të performancës;
- progresin e investimeve;
- analizën e kostove dhe të ardhurave;
- problematikat e hasura gjatë zbatimit;
- rekomandimet për masa korrigjuese.

Raportet e monitorimit do të shërbejnë si bazë për përmirësimin e vazhdueshëm të sistemit dhe për orientimin e politikave dhe investimeve të ardhshme.

Rishikimi i Planit

Monitorimi nuk do të kufizohet vetëm në mbledhjen e të dhënave, por do të përdoret edhe si instrument për përmirësimin e planit. Në rast se rezultatet e monitorimit tregojnë devijime të konsiderueshme nga objektivat e planifikuara ose ndryshime të rëndësishme në kushtet ekonomike, mjedisore apo institucionale, bashkia do të ndërmarrë procesin e rishikimit të planit.

Një vlerësim i ndërmjetëm do të realizohet në vitin 2028 për të analizuar progresin e arritur dhe për të identifikuar nevojat për përditësim të masave dhe investimeve. Në fund të periudhës së planifikimit do të kryhet vlerësimi përfundimtar, i cili do të analizojë shkallën e arritjes së objektivave, ndikimet e planit dhe mësimet e nxjerra për ciklin e ardhshëm të planifikimit.

14. Objektivat strategjike SMART të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve 2026–2031

Në përputhje me analizën demografike, gjendjen ekzistuese të sistemit të menaxhimit të mbetjeve dhe projeksionet afatmesme, Bashkia Mallakastër përcakton objektiva strategjike të matshme, të arritshme dhe të kufizuara në kohë për periudhën 2026–2031.

Këto objektiva synojnë përmirësimin e performancës së sistemit, rritjen e qëndrueshmërisë financiare dhe përafrimin me standardet kombëtare dhe ato të Bashkimit Evropian në fushën e menaxhimit të integruar të mbetjeve.

➤ Objektiva për mbulimin e shërbimit

Bashkia synon zgjerimin gradual të mbulimit të shërbimit të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve, duke rritur aksesin në zonat rurale dhe duke përmirësuar cilësinë e shërbimit ekzistues.

Objektivi është që mbulimi i shërbimit të arrijë nga rreth 81% në vitin 2026 në 95% të territorit të bashkisë deri në vitin 2031.

➤ Objektiva për reduktimin e mbetjeve në landfill

Në përputhje me parimet e ekonomisë qarkulluese, synohet reduktimi i sasisë së mbetjeve që depozitohen në venddepozitim final.

Objektivi kryesor është që:

- pjesa e mbetjeve të depozituara në landfill të ulët nga rreth 80–85% aktualisht në **60% deri në vitin 2031**.

Kjo do të arrihet përmes:

- rritjes së ndarjes në burim,
- kompostimit të mbetjeve organike,
- dhe përmirësimit të infrastrukturës së riciklimit.

➤ **Objektiva për riciklimin dhe valorizimin e mbetjeve**

Bashkia Mallakastër synon rritjen graduale të normës së riciklimit për fraksionet kryesore të mbetjeve (plastikë, letër, qelq dhe metal).

Objektivi është që niveli i riciklimit të rritet nga rreth 20–25% aktualisht në **40% deri në vitin 2031**.

➤ **Objektiva për reduktimin e mbetjeve organike**

Duke marrë parasysh karakterin rural të territorit, një pjesë e konsiderueshme e mbetjeve është organike.

Objektivi është reduktimi i mbetjeve organike të dërguara në landfill me **të paktën 30% deri në vitin 2031**, përmes:

- kompostimit familjar,
- trajtimit në nivel komunitar,
- dhe ndërgjegjësimin qytetar.

➤ **Objektiva për eficiencën financiare**

Sistemi i menaxhimit të mbetjeve synon përmirësimin e qëndrueshmërisë financiare përmes rritjes së mbulimit nga tarifat vendore.

Objektivi është që deri në vitin 2031:

- **të paktën 80–90% e kostove operative të mbulohen nga të ardhurat vendore.**

➤ **Objektiva për ndërgjegjësimin dhe pjesëmarrjen qytetare**

Përmirësimi i performancës së sistemit kërkon rritjen e pjesëmarrjes së qytetarëve në procesin e menaxhimit të mbetjeve.

Objektivi është:

- realizimi i të paktën **6–8 fushatave ndërgjegjëse në vit**,

- dhe përfshirja e institucioneve arsimore në edukimin mjedisor

Fusha	Objektivi 2031
Mbulimi i shërbimit	95%
Riciklimi	40%
Reduktimi landfill	60% mbetje në landfill
Reduktimi organike	-30%
Mbulimi financiar	80-90%
Ndërgjegjësimi	6-8 fushata/vit

Table 27. Objektat kryesor të realizimit të planit deri 2031

15. Planifikimi i Fushatave të Ndërgjegjësimit dhe Informimit të Komunitetit

Për të siguruar mirëfunksionimin e sistemit të menaxhimit të mbetjeve, rritjen e efikasitetit dhe efektivitetit të shërbimeve si dhe sigurimin e pastërtisë në territorin e bashkisë, është shumë i domosdoshëm përfshirja dhe ndërgjegjësimi i komunitetit. Komuniteti jo vetëm duhet të kuptojë funksionimin e sistemit, por duhet ta mbështesë atë. Suksesi i çdo skeme bazohet plotësisht nga mbështetja e përdoruesve. Është me rëndësi që të sigurohet zbatueshmëria e planit në 5 vjeçarin e ardhshëm, bashkia duhet të sigurojë një marrëdhënie partneriteti me komunitetin, ku ai:

-Të ketë aksesueshmëri në shprehjen e mendimit, ankesave, sugjerimeve në lidhje me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve (anketa të zhvilluar rregullisht nga bashkia, njoftime të rregullta në stendën e bashkisë dhe në faqet online të saja dhe rrjetet sociale)

-Të informohet rregullisht në lidhje me skemën e menaxhimit të mbetjeve që aplikohet në territorin e bashkisë Të mundësohet transparenca e nivelit të tarifave të pastrimit dhe sistemit të faturimit për grumbullimin e saj

-Të njihet me detyrimet fiskale për pagesën e tarifës, detyrime të tjera në lidhje me skemën e drejtorisë vartese Konsumatorët si familjet, bizneset apo institucionet, në sajë të një fushate të fortë ndërgjegjësimi mund të ndikojnë në përmirësimin e sistemit të mbledhjes, duke zbatuar kërkesat e hedhjes së mbetjeve në vendet e caktuara.

Ndërgjegjësimi publik ndaj çështjeve të mbetjeve, pastërtisë së territorit dhe plotësimin e detyrimeve fiskale, konsiderohet si një prioritet dhe objektiv primar krahas objektivave të tjerë që lidhen me infrastrukturën apo me depozitim të sigurtë të mbetjeve. Ka disa mënyra për të rritur ndërgjegjësimin publik për çështjet e mbetjeve dhe për të dhënë informacion se si mund të trajtohen ato, me një kosto relativisht të ulët, por mjaft efektiv për arritjen e objektivit.

Kjo mund të arrihet duke hartuar një plan ndërgjegjësimi i cili do të mundësojë:

- Ofrimin e një informacioni të përgjithshëm dhe të veçantë për komunitetin në lidhje me nismat vendore të mbledhjes, riciklimit të mbetjeve, pastërtisë së bashkisë dhe kostos së shërbimit të menaxhimit të mbetjeve;

-Transparenca me komunitetin në lidhje me sistemin e faturimit dhe nivelin e tarifave të pastrimit; Ndërgjegjësimin e komunitetit për detyrimet ligjore për pagesën e tarifës së pastrimit, rregullat dhe detyrimet vendore;

-Nxitjen e qëndrimit miqësor ndaj mjedisit. Metoda për komunikim dhe informim. Metodat më të përdorura të komunikimit të informacionit janë broshurat, artikujt në gazeta, njoftimet, dhe reklamat në TV dhe radio lokale, dhe fletëpalosje që shpërndahen në shkolla. Një zhvillim të lartë sot në vend ka edhe teknologjia e informacionit si edhe aksesit në internet. Kjo teknologji si edhe tërheqja pas rrjeteve sociale të komunitetit (kryesisht atij në moshë të re) mund të jetë një mundësi e mirë për komunikimin dhe informimin e publikut për shkak edhe të kostos së ulët si edhe shpejtësisë që ofron.

Përfshirja aktive e komunitetit përbën një kusht thelbësor për suksesin e sistemit të menaxhimit të mbetjeve. Ndërgjegjësimi qytetar ndikon drejtpërdrejt në:

- rritjen e disiplinës në hedhjen dhe ndarjen e mbetjeve;
- uljen e hedhjes së pakontrolluar të mbetjeve në territor;
- përmirësimin e cilësisë së shërbimit publik;
- rritjen e qëndrueshmërisë financiare të sistemit.

Kjo metodë fton konsumatorët në njohjen e sistemit të grumbullimit të mbetjeve që aplikohet, në nismat e riciklimit dhe kompostimit, për të përmirësuar qëndrimin e tyre ndaj ndarjes së mbetjeve në burim, për të zbatuar rregullat dhe respektuar oraret si dhe informimi për nivelin e tarifës së pastrimit, sistemit të faturimit të përcaktuar dhe detyrimin për pagesën e tarifës. Banorëve dhe bizneseve iu shpërndahen fletë informative për çështje të ndryshme që lidhen me sistemin menaxhimit të mbetjeve në zonën e tyre, duke filluar që nga frekuenca e shërbimit, niveli i tarifave, sistemi i faturimit për pagesën e tarifës apo llojet e mbetjeve që duhet të ndahen në burim, në varësi të skemës së grumbullimit që janë duke aplikuar.

Përdorimi i mjeteve teknologjike që shërbejnë për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve apo kontenierët për informim: Tek të gjithë makinat dhe nëse është e mundur tek kontenierët e mbetjeve duhet të shkruhet qartë dhe lehtësisht e lexueshme (me germa të paktën 10 cm të mëdha) një slogan domethënës për të mbajtur pastër zonën, numrin e telefonit të ofruesit të shërbimit si dhe numrin e telefonit falas që caktohet nga autoritetet vendore, sipas një formati të miratuar paraprakisht. Marrja e opinioneve të qytetarëve

Një tjetër çështje e rëndësishme është krijimi i mekanizmave për marrjen e mendimeve dhe reagimit të qytetarëve: si mund të ftohet publiku t'i japë bashkisë mendime apo opinione ose komente për shërbimin e mbetjeve?

Dy metodat kryesore për të marrë mendimin e komunitetit janë: Mundësia e komunitetit për t'u ankuar:

- Bashkia apo operatori i shërbimit duhet të ketë zyrën e kontaktit/informacioni për të marrë ankesat. Numri i ankesave dhe zgjidhja e tyre është një nga parametrat e matjes së performancës së institucionit lidhur me menaxhimin e mbetjeve. Vlerësimi i kërkesës dhe sondazhi/studimi i "vullnetit për të paguar":
- Për të vlerësuar kërkesën, vullnetin dhe mundësinë për të paguar, del nevoja për të komunikuar me përfituesit e mundshëm të shërbimit lidhur me alternativat e shërbimit, kostot, buxhetin dhe tarifat. Për secilën zonë të komunitetit apo zonë për t'u përfshirë në sondazh, mostra që duhet të realizohet është midis 100 dhe 200 të intervistuar. Kjo praktikë duhet të kryhet periodikisht nga bashkia, ose sa herë ajo e shikon të arsyeshme për të marrë opinionin e publikut në lidhje me vlerësimin e performancës të shërbimit

16.PROGRAMI I INVESTIMEVE 2026-2031 – BASHKIA MALLAKASTËR

Programi i Investimeve për periudhën 2026-2031 për Bashkinë Mallakastër është ndërtuar në përputhje me prioritetet e zhvillimit të qëndrueshëm të territorit, përmirësimin e shërbimeve publike dhe rritjen e kapaciteteve të administrimit të mbetjeve urbane, infrastrukturës dhe shërbimeve bazë për qytetarët.

Ky program synon modernizimin gradual të sistemit të menaxhimit të mbetjeve, rritjen e eficiencës së shërbimeve komunale dhe përmirësimin e kushteve mjedisore në të gjithë njësitë administrative të bashkisë.

Në fushën e menaxhimit të mbetjeve urbane, bashkia parashikon forcimin e flotës së mjeteve të transportit, zgjerimin e rrjetit të kontenierëve dhe krijimin e pikave të organizuara të grumbullimit dhe trajtimit të mbetjeve. Gjithashtu, në fokus të veçantë do të jetë edhe zhvillimi i projekteve të riciklimit dhe menaxhimit të qëndrueshëm të mbetjeve organike përmes iniciativave të kompostimit.

Aktualisht, Bashkia Mallakastër operon me një flotë ekzistuese kamionësh për transportin e mbetjeve urbane, e cila mbulon shërbimin në territorin e qytetit të Ballshit dhe njësite administrative. Në kuadër të këtij programi parashikohet rinovimi dhe shtimi gradual i kësaj flote, me qëllim rritjen e kapacitetit transportues dhe përmirësimin e frekuencës së shërbimit në terren.

Po ashtu, parashikohet zgjerimi i numrit të kontenierëve për mbetjet urbane në zonat urbane dhe rurale, duke synuar mbulim më të mirë territorial dhe reduktim të pikave informale të hedhjes së mbetjeve. Kjo do të shoqërohet me përmirësim të logjistikës së mbledhjes dhe rritje të standardit të pastërtisë publike.

Në aspektin e menaxhimit të integruar të mbetjeve, bashkia planifikon krijimin e pikave të dedikuara të grumbullimit dhe seleksionimit të mbetjeve, të cilat do të shërbejnë si nyje ndërmjetëse për ndarjen e materialeve të riciklueshme dhe reduktimin e volumit të mbetjeve që depozitohen në vendgrumbullimet finale. Këto pika do të zhvillohen gradualisht në varësi të mundësive financiare dhe partneriteteve të mundshme.

Gjithashtu, në këtë periudhë afatmesme dhe afatgjatë, parashikohet edhe zhvillimi i një projekti pilot për kompostimin e mbetjeve organike, veçanërisht në zonat rurale ku aktiviteti bujqësor është më i zhvilluar. Ky projekt synon shfrytëzimin e mbetjeve organike për prodhimin e plehut natyral dhe reduktimin e ndotjes mjedisore.

Në mënyrë të përgjithshme, Programi i Investimeve 2026–2031 do të fokusohet në:

- modernizimin e shërbimit të pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve,
- përmirësimin e infrastrukturës mbështetëse,
- rritjen e kapaciteteve logjistike të bashkisë,
- dhe rritjen e standardit mjedisor në të gjithë territorin.

Ky program do të rishikohet dhe përditësohet çdo vit në përputhje me buxhetin vjetor dhe kapacitetet financiare të Bashkisë Mallakastër.

16.1. Zgjerimi dhe modernizimi i flotës së mjeteve të pastrimit

Në kuadër të përmirësimit të shërbimit, parashikohet një ndërhyrje e planifikuar dhe graduale në flotën ekzistuese, e cila aktualisht përbëhet nga 3 kamionë. Aktualisht, Bashkia Mallakastër disponon një flotë prej 3 kamionësh për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve urbane, si dhe 333 kontenierë të shpërndarë në territorin e bashkisë. Gjatë periudhës 2026–2031 parashikohet përmirësimi gradual i infrastrukturës ekzistuese përmes investimeve në mirëmbajtjen dhe rinovimin e mjeteve, shtimin e kontenierëve në zonat me nevojë më të mëdha dhe zhvillimin e sistemeve të ndarjes së mbetjeve në burim. Në kuadër të objektivave të menaxhimit të integruar të mbetjeve, bashkia synon krijimin e pikave të grumbullimit për materialet e riciklueshme dhe zbatimin e projekteve pilot për kompostimin e mbetjeve organike, me qëllim reduktimin e sasisë së mbetjeve që depozitohen dhe rritjen e normës së rikuperimit të burimeve. Këto investime do të realizohen në mënyrë graduale, në përputhje me kapacitetet financiare të bashkisë dhe mundësitë për përfitimin e fondeve nga programe kombëtare dhe ndërkombëtare.

Duke marrë në konsideratë rritjen e vazhdueshme të sasisë së mbetjeve dhe shtrirjen territoriale të bashkisë, parashikohet:

- Vlerësim teknik i detajuar i gjendjes së flotës në vitin 2026
- Blerja graduale e mjeteve të reja për grumbullimin e mbetjeve gjatë periudhës 2027–2029
- Zëvendësimi i mjeteve të amortizuara sipas nevojës
- Rritja e kapacitetit operativ për transport të përditshëm drejt venddepozitimit

Objektivi final i këtij komponenti është arritja e një flote funksionale prej **5 deri në 6 mjeteve operative**, të cilat garantojnë mbulim të plotë dhe efikas të territorit bashkiak.

16.1.2. Përmirësimi i sistemit të kontejnerizimit

Sistemi aktual prej 333 koshash nuk është i mjaftueshëm për të përballuar dinamikën e rritjes së mbetjeve dhe zgjerimin e shërbimit.

Në këtë kuadër parashikohet:

- Shtimi gradual i kontenierëve në zonat urbane dhe rurale
- Zëvendësimi i kontenierëve të dëmtuar dhe jo funksionalë
- Standardizimi i tipologjisë së kontenierëve në të gjithë territorin
- Rritja e aksesueshmërisë së qytetarëve në shërbimin e grumbullimit

Objektivi afatmesëm është arritja e një numri prej rreth **450–500 kontenierësh funksionalë** deri në vitin 2031.

16.1.3. Menaxhimi i zonave problematike (hotspoteve)

Në territor janë identifikuar 30 pika problematike të depozitimit informal të mbetjeve, të cilat ndikojnë negativisht në cilësinë e mjedisit dhe shërbimit.

Parashikohet:

- Pastrim i vazhdueshëm dhe ndërhyrje periodike në këto zona
- Vendosje e kontenierëve shtesë për të shmangur depozitimin e pakontrolluar
- Rritje e frekuencës së grumbullimit në zonat me risk të lartë
- Monitorim i vazhdueshëm nga strukturat përkatëse bashkiake

16.1.4. Zhvillimi i sistemit të riciklimit

Aktualisht, Bashkia Mallakastër nuk disponon një sistem të strukturuar dhe të konsoliduar për ndarjen në burim dhe riciklimin e mbetjeve urbane. Menaxhimi i mbetjeve kryhet kryesisht përmes grumbullimit të përzier dhe depozitimit në venddepozitim, çka kufizon mundësitë për rikuperimin e materialeve të riciklueshme dhe rrit volumin e mbetjeve përfundimtare të depozituara.

Në këtë kuadër, Programi i Investimeve 2026–2031 parashikon zhvillimin gradual të një sistemi funksional të riciklimit, i cili synon krijimin e kushteve infrastrukturore, organizative dhe ndërgjegjësuere për ndarjen e mbetjeve në burim dhe përfshirjen e tyre në zinxhirin e riciklimit.

Ky sistem do të zhvillohet në disa faza dhe përfshin:

- **Krijimin e pikave pilot për ndarjen e mbetjeve në burim**, në zona të përzgjedhura urbane dhe rurale, ku qytetarët do të mund të depozitojnë veçmas mbetjet plastike, letrën, kartonin dhe metalin;
- **Vendosjen e infrastrukturës mbështetëse për grumbullimin selektiv**, përmes kontenerëve të dedikuar dhe organizimit të cikleve të veçanta të grumbullimit;
- **Bashkëpunim me operatorë privatë të licencuar**, për transportin, përpunimin dhe riciklimin e materialeve të rikuperueshme, në përputhje me legjislacionin në fuqi;
- **Zhvillimin e programeve të ndërgjegjësimin publik**, me fokus edukimin e komunitetit, shkollave dhe bizneseve mbi rëndësinë e ndarjes së mbetjeve në burim dhe ndikimin pozitiv në mjedis.

Zbatimi i këtij komponenti synon të reduktojë ndjeshëm sasinë e mbetjeve që depozitohen në venddepozitim, të rrisë eficiencën e përdorimit të burimeve dhe të krijojë gradualisht bazat për një **ekonomi qarkulluese në nivel lokal**, në përputhje me standardet bashkëkohore të menaxhimit të mbetjeve dhe politikat kombëtare për mbrojtjen e mjedisit.

16.1.5. Kompostimi i mbetjeve organike

Aktualisht, në territorin e Bashkisë Mallakastër nuk ekziston një impiant apo sistem i strukturuar për trajtimin dhe kompostimin e mbetjeve organike urbane dhe rurale. Si rezultat, një pjesë e konsiderueshme e mbetjeve organike përfundon në venddepozitim, duke rritur volumet e depozitimit dhe duke ndikuar në rritjen e kostove të menaxhimit të mbetjeve, si dhe në ngarkesën mjedisore të territorit.

Në kuadër të Programit të Investimeve 2026–2031, parashikohet zhvillimi gradual i një sistemi të kompostimit të mbetjeve organike, me qëllim trajtimin e qëndrueshëm të kësaj kategorie mbetjesh dhe kthimin e tyre në produkt të dobishëm për përdorim bujqësor dhe mjedisor.

Zhvillimi i këtij komponenti do të realizohet në faza të mirëstrukturuara si më poshtë:

- **Faza e parë (2026–2027):** Kryerja e një studimi të detajuar fizibiliteti, i cili do të vlerësojë potencialin e gjenerimit të mbetjeve organike në territor, kostot e investimit, teknologjitë e përshtatshme dhe modelet e mundshme të menaxhimit dhe operimit të impiantit të kompostimit;
- **Faza e dytë (2028–2029):** Zbatimi i një projekti pilot për kompostimin e mbetjeve organike në një zonë të përzgjedhur, me qëllim testimin e kapaciteteve operationale, vlerësimin e efikasitetit dhe përshtatjen e modelit me kushtet lokale;

- **Faza e tretë (2030–2031):** Zgjerimi i skemës së kompostimit në nivel të gjithë Bashkisë Mallakastër, duke synuar përfshirjen graduale të njësive administrative dhe integrimin e plotë të sistemit në menaxhimin e përditshëm të mbetjeve.

Zbatimi i këtij komponenti synon reduktimin e ndjeshëm të volumit të mbetjeve të depozituara në venddepozitim, uljen e ndikimit mjedisor, si dhe shfrytëzimin e mbetjeve organike për prodhimin e kompostit, i cili mund të përdoret në sektorin bujqësor dhe për përmirësimin e cilësisë së tokës në territorin e bashkisë.

Ky investim përfaqëson një hap të rëndësishëm drejt tranzicionit të Bashkisë Mallakastër në një model më të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve dhe në përputhje me parimet e ekonomisë qarkulluese.

17.Konkluzione Strategjike

Programi i Investimeve 2026–2031 për menaxhimin e mbetjeve në Bashkinë Mallakastër përfaqëson instrumentin kryesor të planifikimit afatmesëm për zhvillimin dhe modernizimin e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve urbane. Programi është hartuar mbi bazën e analizës së situatës aktuale, kapaciteteve ekzistuese operacionale, nevojave të territorit dhe mundësive financiare të bashkisë, duke synuar përmirësimin gradual të cilësisë së shërbimit dhe përfrimin me standardet kombëtare dhe europiane të menaxhimit të mbetjeve.

Analiza financiare e programit tregon se shërbimi i menaxhimit të mbetjeve mbështetet nga kombinimi i të ardhurave nga tarifa e pastrimit, transfertat sektoriale për menaxhimin e mbetjeve dhe fondet e buxhetit vendor. Për periudhën 2026–2028, të ardhurat e planifikuara nga tarifa e menaxhimit të mbetjeve variojnë nga 19.5 milionë lekë në vitin 2026 në rreth 20 milionë lekë në vitin 2028, ndërsa financimi nga transfertat sektoriale arrin në 25.4 milionë lekë në vit. Në të njëjtën periudhë, shpenzimet totale të programit llogariten nga 58.9 milionë lekë në vitin 2026 në 61.1 milionë lekë në vitet 2027–2028, çka tregon nevojën për mbështetje të vazhdueshme financiare nga burime të tjera të buxhetit vendor dhe nga programe kombëtare apo ndërkombëtare financimi.

Zbatimi i investimeve të planifikuara pritet të sjellë përmirësime të ndjeshme në performancën e sistemit të menaxhimit të mbetjeve, nëpërmjet:

- forcimit të kapaciteteve operacionale dhe logjistike të shërbimit të pastrimit;
- përmirësimit të flotës ekzistuese të mjeteve dhe infrastrukturës së grumbullimit;
- rritjes së mbulimit të territorit me shërbim të rregullt dhe cilësor;
- zgjerimit të numrit të kontenierëve dhe optimizimit të pikave të grumbullimit;
- krijimit të sistemeve pilot për ndarjen e mbetjeve në burim, riciklimin dhe kompostimin;
- reduktimit gradual të sasisë së mbetjeve të depozituara në landfill;
- përmirësimit të mbrojtjes së mjedisit dhe uljes së ndikimeve negative mjedisore;
- rritjes së eficiencës financiare dhe përdorimit më të mirë të burimeve publike.

Objekti strategjik i bashkisë deri në vitin 2031 është krijimi i një sistemi të integruar dhe financiarisht të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve, që siguron mbulim të plotë të territorit me shërbim, rritje të normave të riciklimit dhe kompostimit, si dhe reduktim të sasisë së mbetjeve që depozitohen në landfill. Kjo do të kontribuojë drejtpërdrejt në përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve, mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm të territorit të Bashkisë Mallakastër.

Në përfundim, Programi i Investimeve 2026–2031 krijon bazat për transformimin gradual të sektorit të menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër dhe përmbushjen e objektivave afatgjata të ekonomisë qarkulluese dhe zhvillimit të qëndrueshëm.

18.PROGRAMI I INVESTIMEVE 2026–2031

18.1 Qëllimi i Programit

Programi i Investimeve 2026–2031 synon forcimin e kapaciteteve operacionale të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve, modernizimin e infrastrukturës ekzistuese dhe krijimin e kushteve për zhvillimin e sistemeve të riciklimit dhe trajtimit të mbetjeve.

Investimet janë të strukturuar në tre komponentë kryesorë:

- përmirësimi dhe rinovimi i flotës së mjeteve të pastrimit;
- zgjerimi dhe përmirësimi i infrastrukturës së grumbullimit të mbetjeve;
- zhvillimi i projekteve të riciklimit dhe kompostimit.

Tabela e Investimeve 2026–2031

Viti	Investime për mjete dhe infrastrukturë (Lekë)	Përmirësim shërbimi (Lekë)	Riciklim / Kompostim (Lekë)	Totali (Lekë)
2026	8,500,000	3,200,000	1,000,000	12,700,000
2027	6,000,000	3,500,000	2,500,000	12,000,000
2028	5,000,000	4,000,000	4,500,000	13,500,000
2029	4,500,000	4,200,000	6,000,000	14,700,000
2030	4,000,000	4,500,000	6,500,000	15,000,000
2031	3,500,000	5,000,000	7,000,000	15,500,000

Table 28. Programi i investimeve 2026–2031

18.1.1 Indikatorët e Performancës (KPI)

Monitorimi i zbatimit të planit do të realizohet përmes indikatorëve kryesorë të performancës, të cilët matin progresin në cilësinë e shërbimit, efikasitetin operacional dhe ndikimin mjedisor.

Indikatori	Njësia matëse	Gjendja aktuale	Objektivi 2031
Mbulimi i shërbimit	% e territorit	~80%	90%
Sasia e mbetjeve të depozituara	ton/vit	~3,100	-20%
Kamionë aktivë	numër	3	5-6
Kosha për banor	raport	1/118	1/80
Ndarja në burim	% e familjeve	0-5%	40%
Riciklimi	% e totalit	0%	25-30%
Kompostimi	% e mbetjeve organike	0%	20%
Reduktimi në landfill	%	bazë	-30%

Table 29. Indikatorët e Performances

18.1.2. Korniza e Zbatimit dhe Monitorimit

Zbatimi i programit do të monitorohet në mënyrë të vazhdueshme nga strukturat përgjegjëse të Bashkisë Mallakastër, në bashkëpunim me njësitë administrative dhe operatorët e shërbimit.

Rishikimi i progresit do të realizohet në baza vjetore, duke mundësuar përshtatjen e masave dhe investimeve sipas nevojave reale të sistemit, rezultateve të arritura dhe kapaciteteve financiare të bashkisë.

Programi bazohet në një qasje të integruar që ndërthur:

- planifikimin teknik;
- menaxhimin financiar;
- monitorimin e performancës;
- përmirësimin e vazhdueshëm të cilësisë së shërbimit.

18.1.3 Programi i Investimeve sipas Viteve

Viti	Forcimi i kapaciteteve (mjete & pajisje)	Përmirësim i shërbimit (infrastrukturë & logjistikë)	Projekte mjedisore (riciklim/kompostim)
2026	Mirëmbajtja dhe përmirësimi i flotës ekzistuese	Shtim i kontenerëve dhe optimizim i rrjetit të grumbullimit	Studim fizibiliteti për riciklimin
2027	Përmirësim i mjeteve ekzistuese	Zgjerim i pikave të grumbullimit	Pilotim i ndarjes së mbetjeve në burim
2028	Rritje e kapaciteteve operationale	Konsolidim i shërbimit në zonat rurale	Projekt pilot për kompostimin
2029	Stabilizim dhe rinovim i flotës	Rritje e efikasitetit operacional	Zgjerim i aktiviteteve të riciklimit
2030	Optimizim i përdorimit të mjeteve	Digjitalizim i monitorimit të shërbimit	Zgjerim i kompostimit
2031	Mirëmbajtje dhe konsolidim i sistemit	Standardizim i shërbimit në të gjithë territorin	Integrim i plotë i sistemit të riciklimit dhe kompostimit

Table 30. Programi i Investimeve sipas Viteve

19.PLANI I VEPRIMIT 2026-2031

Plani i veprimit përcakton masat konkrete operacionale, institucionet përgjegjëse dhe afatet kohore për zbatimin e objektivave të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve në Bashkinë Mallakastër për periudhën 2026-2031.

Ky plan synon të sigurojë kalimin nga sistemi aktual i menaxhimit të mbetjeve drejt një modeli më efikas, të organizuar dhe të qëndrueshëm, duke rritur cilësinë e shërbimit dhe mbrojtjen e mjedisit.

KOMPONENTI I: KUADRI LIGJOR DHE INSTITUCIONAL

Objektivi Strategjik 1:

Përmirësimi i kuadrit rregullator dhe forcimi i kontrollit institucional në menaxhimin e mbetjeve.

Kodi	Veprimi	Përshkrimi	Roli drejtues dhe partnerët	Afati
1.1.1	Hartimi dhe miratimi i Planit Vendor të Përmirësimit të Mbetjeve dhe mjedisit	Përgatitja e dokumentit të planit vendor në tërësi dhe miratimi i kësaj legjislacioni komunal me 100% mbulim të rregullave jashtëm dhe standardet e BE-së	Bashkia	2026 (Tremujori 4)
Objektivi 1	Përmirësimi i menaxhimit të mbetjeve dhe mjedisit	Përmirësimi i menaxhimit të mbetjeve dhe mjedisit	Bashkia / Këshilli Bashkiak / Konsulentë të jashtëm	Burimi i verifikimit
1.1.2	Hartimi i Rregullores së Brendshme për Menaxhimin e Mbetjeve dhe mjedisit	Përcaktimi i rregullave të brendshme për plan + 1 rregullorë për mbullimin, + sistem penalizues për mjetet e transportit dhe mbetjeve	Bashkia	2026 (Tremujori 4)
Objektivi 2	Integrimi i Rregullave të Mbetjeve dhe mjedisit	Integrimi i Rregullave të Mbetjeve dhe mjedisit	Mallakastër / Drejtoria e Shërbimeve Publike, Juridiku) / Këshilli Bashkiak	Vendime të Bashkiak
Rezultat 1	Kontroll efektiv në terren	Nr. inspeksioneve të miratuara	Bashkia	Dokumente zyrtare
Rezultat 2	Kontroll efektiv në terren	Nr. inspeksioneve të miratuara	Bashkia	Raporte inspektimi
1.1.3	Hartimi i sistemit të sanksioneve dhe penaltiteve lokale	Krijimi i mekanizmit administrativ për ndëshkimin e ndotjes dhe shkeljeve mjedisore	Bashkia	2026–2027
Rezultat 3	Hartimi dhe zbatimi i sistemit të komunikimit dhe informimit publik	Fushata informuese për rregullat, ndarjen e mbetjeve dhe detyrimet e qytetarëve e bizneseve	Mallakastër / Anketa / fushata	Policia Bashkiake / Këshilli Bashkiak
Aktivitetet	Hartim, inspektim, edukim, penalizim	Fushata informuese për rregullat, ndarjen e mbetjeve dhe detyrimet e qytetarëve e bizneseve	Bashkia	Raporte progresi
1.1.4	Hartimi dhe zbatimi i sistemit të komunikimit dhe informimit publik	Fushata informuese për rregullat, ndarjen e mbetjeve dhe detyrimet e qytetarëve e bizneseve	Bashkia	2026–2031
1.1.5	Edukimi dhe ndërgjegjësimi për ndarjen e mbetjeve të rrezikshme dhe inerte	Informim mbi trajtimin e sigurt të mbetjeve spitalore, inerte dhe industriale	Bashkia / Mallakastër / ARM / Shkolla / Donatorë	2026–2031
1.1.6	Inspektimi dhe kontrolli i ndotjes urbane dhe inerte	Monitorim i pikave ilegale të depozitimit dhe zbatimi i masave administrative	Policia Bashkiake / Inspektorati Mjedisor	2026–2031
Kodi	Veprimi	Përshkrimi	Partnerët	Afati
1.2.1	Parandalimi i depozitimit të mbetjeve të rrezikshme	Kontroll i mbetjeve spitalore, kimike dhe industriale në territorin bashkiak	Bashkia / Mallakastër / ARM / Operatorët privatë	2026–2031
1.2.2	Kontrolli i mbetjeve inerte dhe ndërtimore	Monitorim i transportit dhe depozitimit të mbetjeve nga ndërtimet	Bashkia / Policia Bashkiake / Inspektorati	2026–2031

1.2.3	Identifikimi dhe eliminimi i hotspot-eve ilegale	Pastrim i zonave problematike dhe parandalim i përsëritjes	Bashkia / Ndërmarrja e Pastrimit	2026–2031
-------	--	--	----------------------------------	-----------

KOMPONENTI II: GRUMBULLIMI DHE TRANSPORTI I MBETJEVE

Objektivi Strategjik 2

Përmirësimi i eficiencës së shërbimit të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve në të gjithë territorin e Bashkisë Mallakastër.

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati
2.1 Përdorimi i flotës ekzistuese (3 kamionë)	1.Organizim i shërbimit sipas zonave urbane/rurale 2.Përmirësimi dhe shtimi i infrastrukturës për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve për të gjithë territorin e Bashkisë	Ndërmarrja e Pastrimit	2026–2031
2.2 Optimizimi i itinerareve	Ulje e kostove operative dhe kohës së shërbimit	Bashkia / Operatori	2026–2027

2.3 Shtimi i kontenierëve	Përmirësim i aksesit të qytetarëve	Bashkia	2026–2029
2.4 Eliminimi i hotspot-eve	1. Pastrimi dhe monitorimi i pikave problematike 2. Evidentimi i pikave ilegale të depozitimit të mbetjeve që mund të krijohen në bashki dhe marrja e masave për pastrimin e tyre dhe më pas aplikimin e sanksioneve në rast të përsëritjes nga komuniteti apo bizneset	Policia Bashkiake	2026–2031
2.5 Përmirësimi i venddepozitimit në Kash	Menaxhim më i sigurt i depozitimit Promovimi i ndarjes dhe minimizimit të mbetjeve në burim si dhe në të gjitha statet e gjenerimit të tyre duke aplikuar skema të përshtatshme pilot	Bashkia	2026–2028

Niveli	Përshkrimi	Tregues (KPI)	Burimi i verifikimit
Objektiv i përgjithshëm	Përmirësimi i menaxhimit të integruar të mbetjeve dhe rritja e standardeve mjedisore në Bashkinë Mallakastër	≥90% mbulim i territorit me shërbim dhe rregullore funksionale; reduktim ≥30% i ndotjes urbane	Raporte vjetore të Bashkisë; raportime mjedisore
Objektiv specifik	Forcimi i kuadrit ligjor dhe institucional për menaxhimin e mbetjeve	1 Plan Vendor i miratuar; 1 Rregullore operative; 1 sistem penalitetesh funksional	Vendime të Këshillit Bashkiak; dokumente zyrtare
Rezultati 1	Kuadër ligjor i plotë dhe i harmonizuar me legjislacionin kombëtar	100% dokumente të hartuara dhe miratuara brenda 2026–2027	Fletore zyrtare; vendime KB
Rezultati 2	Rritje e kontrollit dhe zbatimit në terren	≥200 inspektime/vit; reduktim ≥50% i hotspot-eve ilegale	Raporte inspektimi; regjistër i Pol. Bashkiake
Rezultati 3	Rritje e ndërgjegjësimit publik	≥60% e qytetarëve të informuar; ≥10 fushata/vit	Anketime qytetare; raporte komunikimi
Aktivitetet kryesore	Hartim planesh dhe rregulloresh; krijim sistem penalitetesh; inspektim territorial; fushata edukimi	100% zbatim i planit të veprimeve 2026–2031	Raporte progresi 6-mujore; monitorim bashkiak

KOMPONENTI III: RICIKLIMI, KOMPOSTIMI DHE MENAXHIMI I QËNDRUESHËM

Objektivi Strategjik 3;

Zhvillimi i sistemeve të riciklimit, kompostimit dhe menaxhimit të qëndrueshëm të mbetjeve, në përputhje me parimet e ekonomisë qarkulluese.

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati
3.1 Krijimi i sistemit pilot të ndarjes së mbetjeve në burim	Vendosja e pikave pilot për ndarjen e mbetjeve të riciklueshme në zona urbane të për zgjedhura	Bashkia / Operatori i shërbimit	2026–2027
3.2 Zhvillimi i pikave të grumbullimit për riciklim	Krijimi i infrastrukturës bazë për grumbullimin e materialeve të riciklueshme	Bashkia	2027–2029

3.3 Zbatimi i projektit pilot të kompostimit	Trajtimi i mbetjeve organike përmes kompostimit në shkallë pilote	Bashkia	2027–2028
3.4 Zgjerimi i sistemit të riciklimit dhe kompostimit	Zgjerim gradual i skemave të suksesshme në të gjithë territorin	Bashkia / Partnerë të jashtëm	2029–2031
3.5 Ndërgjegjësimi publik për ekonominë qarkulluese	Fushata informuese për reduktimin, ripërdorimin dhe riciklimin e mbetjeve	Bashkia / OJF / Shkolla	2026–2031

Kod i	Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati	Output	KPI
3.1	Krijimi i sistemit pilot të ndarjes së mbetjeve në burim	Vendosja e pikave pilot në zona urbane të përzgjedhura për ndarjen e mbetjeve të riciklueshme (plastikë, letër, metal)	Bashkia Mallakastër / Operatori i shërbimit	2026–2027	2–3 zona pilot funksionale	≥20% familje të përfshira në zonat pilot
3.2	Zhvillimi i pikave të grumbullimit për riciklim	Ndërtimi dhe pajisja e infrastrukturës bazë për grumbullim selektiv	Bashkia Mallakastër	2027–2029	Pika grumbullimi funksionale	≥5 pika të reja grumbullimi
3.3	Zbatimi i projektit pilot të kompostimit	Trajtimi i mbetjeve organike në shkallë pilote në zona rurale dhe periferike	Bashkia / Fermerë / Partnerë lokalë	2027–2028	Njësi pilot kompostimi	≥500 ton mbetje organike të trajtuara
3.4	Zgjerimi i sistemit të riciklimit dhe kompostimit	Shtirje graduale e sistemit në të gjithë territorin e bashkisë	Bashkia / Partnerë të jashtëm / Operatorë privatë	2029–2031	Sistem i integruar bashkiak	≥25–30% riciklim; ≥20% kompostim

3.5	Ndërgjegjësi mi për ekominë qarkulluese	Fushata edukimi për reduktim, ripërdorim dhe riciklim	Bashkia / OJF / Shkolla / Media lokale	2026– 2031 (6- mujore)	Fushata të vazhduesh me	≥10 fushata/vit; ≥60% qytetarë të informuar
-----	--	---	--	-------------------------------------	-------------------------------	---

KOMPONENTI IV: KOMPOSTIMI I MBETJEVE ORGANIKE

Objektivi Strategjik 4;

Zhvillimi i sistemit të qëndrueshëm për trajtimin dhe shfrytëzimin e mbetjeve organike përmes kompostimit.

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati
4.1 Studimi i fizibilitetit për kompostimin e mbetjeve organike	Kryerja e analizës teknike, ekonomike dhe mjedisore për ndërtimin e sistemit të kompostimit	Bashkia Mallakastër	2026– 2027

4.2 Zbatimi i projektit pilot të kompostimit	Implementimi i kompostimit në zona rurale të përzgjedhura për testim të sistemit	Bashkia / Fermerë lokalë	2028–2029
4.3 Zgjerimi i sistemit të kompostimit	Shtirje graduale e sistemit në të gjithë territorin e bashkisë	Bashkia	2030–2031
4.4 Përdorimi i kompostit të prodhuar	Shfrytëzimi i kompostit në hapësira publike dhe në bujqësi lokale	Bashkia	2030–2031

Veprimi	Përshkrimi i detajuar	Institucioni përgjegjës	Afati (faza)	Output i pritshëm
4.1 Studimi i fizibilitetit për kompostimin e mbetjeve organike	Kryerja e analizës teknike, financiare dhe mjedisore për identifikimin e kapaciteteve, zonave dhe teknologjisë së përshtatshme për kompostim. Përfshin analizë të sasisë së mbetjeve organike dhe modelit operativ.	Bashkia Mallakastër / Konsulentë të jashtëm	2026 (Tremujori 3–Tremujori 4)	Studim i plotë fizibiliteti + skemë teknike
4.2 Zbatimi i projektit pilot të kompostimit	Implementim pilot në zona rurale të përzgjedhura (ferma, njësitë administrative), për testimin e sistemit të mbledhjes dhe trajtimit të mbetjeve organike.	Bashkia / Fermerë lokalë / Operatorë	2028–2029 (Tremujori 1–Tremujori 4)	1–3 njësi pilot funksionale
4.3 Zgjerimi i sistemit të kompostimit	Shtirje graduale e sistemit nga pilot në nivel bashkie, përfshirë zonat	Bashkia	2030–2031 (Tremujori 1–Tremujori 4)	Sistem i konsoliduar në territor

	rurale dhe urbane me potencial të lartë organik.			
4.4 Përdorimi i kompostit të prodhuar	Përdorimi i kompostit në hapësira publike (parqe, gjelbërim) dhe në bujqësi lokale për përmirësim të tokës.	Bashkia / Ndërmarrja e Gjelbërimit / Fermerë	2030–2031 (Tremujori 1–Tremujori 4)	Skemë e përdorimit të kompostit
4.5 Ndërgjegjësimi për kompostimin	Fushata informuese për familjet dhe fermerët mbi ndarjen e mbetjeve organike dhe përfitimet e kompostimit.	Bashkia / OJF / Shkolla	2026–2031 (vazhdimisht)	Rritje pjesëmarrjeje qytetare

Niveli	Përshkrimi		Tregues	
Impakti	Reduktim i mbetjeve të depozituara dhe përmirësim i mjedisit		-20% mbetje në landfill	
Rezultati	Funksionim i sistemit të kompostimit		20–30% mbetje organike të trajtuara	
Perfitimi	Pilot + sistem i zgjeruar kompostimi		1 sistem pilot + 1 sistem bashkiak	
Aktivitete	Studim, pilot, zgjerim, përdorim, edukim		Zbatim 100% i planit	
Veprimi	Përshkrimi i detajuar	Institucioni përgjegjës	Afati (fazat 6-mujore)	Output i pritshëm
4.1 Studimi i fizibilitetit për kompostimin e mbetjeve organike	Analizë teknike, financiare dhe mjedisore për përcaktimin e kapaciteteve të gjenerimit të mbetjeve organike, identifikimin e zonave prioritare	Bashkia Mallakastër / Konsulentë të jashtëm	2026 (Tremujori 3–Tremujori 4)	Studim i fizibilitetit + model operativ i miratuar

	dhe përzgjedhjen e teknologjisë së kompostimit. Përfshin modelin operativ dhe kost-efektivitetin.			
4.2 Zbatimi i projektit pilot të kompostimit	Krijimi dhe testimi i një sistemi pilot në zona rurale të përzgjedhura (ferma dhe njësi administrative), për grumbullimin, trajtimin dhe monitorimin e mbetjeve organike.	Bashkia / Fermerë lokalë / Operatorë	2028 (Tremujori 1–Tremujori2) – 2029 (Tremujori3–Tremujori 4)	1–3 njësi pilot funksionale operative
4.3 Zgjerimi i sistemit të kompostimit	Shtirje graduale e sistemit të kompostimit nga pilot në nivel bashkie, duke përfshirë zonat urbane dhe rurale me potencial të lartë të mbetjeve organike.	Bashkia Mallakastër	2030 (Tremujori 1–Tremujori4) – 2031 (Tremujori 1–Tremujori4)	Sistem i zgjeruar dhe funksional në territor
4.4 Përdorimi i kompostit të prodhuar	Integrimi i kompostit në mirëmbajtjen e hapësirave publike (parqe, gjelbërim urban) dhe në sektorin bujqësor lokal për përmirësimin e cilësisë së tokës.	Bashkia / Ndërmarrja e Gjelbërimit / Fermerë	2030–2031 (vazhdimisht)	Skemë funksionale e përdorimit të kompostit
4.5 Ndërgjegjësimi për kompostimin	Fushata ndërgjegjësuere për ndarjen e mbetjeve	Bashkia / OJF / Institucionet arsimore	2026–2031 (vazhdimisht, çdo 6 muaj)	Rritje e pjesëmarrjes qytetare në

	organike në burim dhe promovimin e kompostimit në familje, shkolla dhe biznese.			ndarje në burim
--	---	--	--	-----------------

KOMPONENTI V: NDËRGJEGJËSIMI DHE PËRFSHIRJA E KOMUNITETIT

Objektivi Strategjik 5:

Rritja e ndërgjegjësimit publik dhe pjesëmarrjes së komunitetit

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati	KPI
5.1 Fushata ndërgjegjësuere	Informim mbi riciklimin, kompostimin dhe pastërtinë urbane	Bashkia Mallakastër / Zyra e Shërbimeve / Zyra e Informacionit	2026–2031	Nr. fushatash
5.2 Konsultime publike	Takime dhe shpërndarje informacioni për komunitetin dhe bizneset	Bashkia Mallakastër	2026–2031	Nr. konsultimesh
5.3 Pyetësor qytetar	Matje periodike e kënaqësisë së qytetarëve	Bashkia	Çdo 2 vite	% kënaqësi qytetare
5.4 Mekanizëm ankesash	Linjë komunikimi dhe platformë online	Bashkia	2026–2031	% ankesash të zgjidhura
5.5 Edukimi në shkolla	Programe edukative për riciklim dhe mjedis	Bashkia / DAR	2026–2031	Nr. nxënësish të përfshirë
Niveli	Përshkrimi	Tregues (KPI)	Bazë (2025)	Objektivi 2031
Impakti	Përmirësim i cilësisë së mjedisit dhe reduktim i presionit në landfill përmes menaxhimit të	Reduktim i mbetjeve të depozituara në landfill	~3,100 ton/vit	-20% (~2,480 ton/vit)

	qëndrueshëm të mbetjeve			
Rezultati	Funksionim i sistemit të kompostimit dhe rritje e rikuperimit të mbetjeve organike	% e mbetjeve organike të trajtuara	0%	20–30%
Përfitimi 1	Sistem pilot i kompostimit i implementuar	Nr. sisteme pilot funksionale	0	1 sistem pilot
Përfitimi 2	Sistem i zgjeruar i kompostimit në nivel bashkie	% territor i mbuluar me sistem kompostimi	0%	70–100% mbulim gradual
Përfitimi 3	Përdorim i kompostit në ekonomi lokale dhe hapësira publike	Ton kompost i prodhuar dhe i përdorur	0	≥70% e prodhimit
Përfitimi 4	Ndërgjegjësim dhe pjesëmarrje qytetare në ndarje në burim	% familje të përfshira në fushata	0–5%	≥40%
Aktivitete	Studim fizibiliteti, pilotim, zgjerim, përdorim i kompostit, fushata edukimi	Zbatim i plotë i planit të veprimeve	Pjesërisht	100% zbatim

KRYETAR

Nexhmi Sulaj

